

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 50 (13.583)

Trst, sobota, 3. marca 1990

V zdravstvenem sektorju za ta mesec napovedane nove stavke Banke, zdravstvo, turizem v boju za obnovo pogodbe

Zaostritev sindikalnega boja v zdravstvu - Skoraj popoln »black-out« v bankah, kjer so se uslužbencem pridružili tudi vodstveni delavci

RIM — Včerajšnji dan je po Italiji minil v znamenju stavk zdravstvenega ter bančnega osebja in delavcev zaposlenih v turizmu, ki se borijo za obnovo delovne pogodbe.

Celodnevna stavka zdravstvenih delavcev je šele prva v celi seriji napovedanih stavkovnih akcij v marcu. Na četrtkovih pogovorih z ministrom za javne uprave Remom Gasparijem bistvenega napredka ni bilo in zato so se sindikati odločili za zaostritev sindikalnega boja.

Skoraj popoln »black-out« pa je povzročila včerajšnja stavka v bančnem sektorju. Udeležba je bila približno 95-odstotna, kar je presenetilo celo sindikate same. Če odštejemo obrtne in kmečke hranilnice, so bila v Italiji odprta le redka bančna okenca, pa še tam je delo potekalo v skrajno skrčeni obliki. K tako uspešni stavkovni akciji je precej prispevalo tudi ravnanje vodstvenega bančnega osebja, ki se je v veliki meri priključilo stavki.

Turistični delavci severne Italije so imeli svoj protestni shod v Turinu, kjer so zahtevali, da se čim prej obnovijo delovne pogodbe za skoraj 3,5 milijona delavcev po vsej državi.

Pred deželnim odborništvom za zdravstvo v Trstu so včeraj protestirali člani sindikalnih konfederacij CGIL, CISL in UIL (Foto Križmančič)

Poljska naj se odpove vojni odškodnini Kancler ZRN Kohl postavlja pogoje o meji s Poljsko

BONN — Kancler Helmut Kohl je včeraj postavil povsem jasne pogoje za priznanje nemško-poljske meje na Odr in Nisi. Kohl to priznanje povezuje z odpovedjo Poljske vojni odškodnini, ki naj bi jo plačala Nemčija, in pa s sporazumom, ki bi poljskim Nemcem zagotavljal vse pravice.

Kot je na včerajšnji tiskovni konferenci povedal glasnik zahodnonemške vlade Vogel, morajo po Kohlovem mnenju vse tri zadeve predstavljati skupno vsebino izjav, ki naj bi ju podala zahodnonemški Bundestag in vzhodnonemška ljudska skupščina po volitvah 18. marca v NDR. Vogel je pri tem poudaril, da mora biti v izjavi obeh nemških parlamentov povsem jasno zapisana zahteva, da ostaja še naprej v veljavi izjava poljske vlade iz leta 1953, ko se je Poljska obvezala, da od Nemčije ne bo zahtevala nikakršne vojne odškodnine. Izjava je takrat Poljska izdala NDR, vendar pa se v besedilu ne govori o NDR temveč o Nemčiji. Šele na osnovi take skupne izjave, pa naj bi po Kohlovih trditvah prišlo do pogajanj med združeno Nemčijo in Poljsko v zvezi z mejo na Odr in Nisi.

Upravne volitve 6. in 7. maja

RIM — Administrativne volitve po Italiji bodo 6. in 7. maja, ministrski svet pa se je včeraj na predlog notranjega ministra Gave tudi odločil, da bodo ljudska glasovanja o lovu, uporabi pesticidov in zaščiti delavcev v majhnih podjetjih v nedeljo 3. junija.

Za 3. junij se je ministrski svet odločil zato, da bi imele politične sile dovolj časa, da se po majskih občinskih, pokrajinskih in deželnih volitvah na ustrezen način pripravijo za kampanjo o referendumih. Kot je povedal podtajnik v predsedstvu ministrskega sveta Cristofori, so pri določanju datuma za vse tri referendume tudi upoštevali, da se že 10. junija v Italiji začne svetovno nogometno prvenstvo.

Zunanji minister obljubil zaščitni zakon za Slovence De Michelis je v Beogradu zahteval uveljavitev demokratičnih sprememb

Slovenska vlada o De Michelisovem obisku

O razgovoru s predsednikom Šinigojem je Izvršni svet SRS izdal naslednje sporočilo:

»Med uradnim obiskom v Jugoslaviji se je italijanski minister za zunanje zadeve Gianni De Michelis včeraj popoldne v Beogradu sestal tudi s predsednikom Izvršnega sveta skupščine Slovenije Dušanom Šinigojem in predsednico Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje Cvetko Selšek. Predsednik Šinigoj je ministra De Michelisa seznanil s potekom in rezultati slovenskega sodelovanja z italijanskimi deželami. De Michelis, ki to regionalno sodelovanje podrobno spremlja in podpira, je menil, da bo sprejem italijanskega zakona o obmejnih območjih še pospešil in tudi finančno omogočil uresničitev številnih skupnih projektov. V pogovoru so podrobno spregovorili tudi o izgradnji in financiranju osimskih cest. Sogovorniki so se strinjali, da naj italijanski zakon o zaščiti slovenske manjšine zagotovi evropsko raven zaščite manjšine.

Predsednik Šinigoj je italijanskega zunanjega ministra seznanil tudi s slovenskimi stališči do aktualnih dogajanj v Jugoslaviji. De Michelis se je pri tem zelo zanimal tudi za aprilске volitve v Sloveniji.«

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — Italijanski zunanji minister Gianni De Michelis je včeraj obiskal Beograd. Iz Bolgarije je priletel ob 13. uri, po štirideset minut se je razgovarjal s predsednikom Slovenije Dušanom Šinigojem in Srbije Slobodanom Miloševićem, dve uri s predsednikom Antejem Markovićem, dobro uro z zunanjim ministrom Budimirjem Lončarjem, dobre pol ure pa je trajala tiskovna konferenca. Večerjal je pri »Treh šeširih«, ob 21. uri pa je iz Beograda odletel v Italijo.

Obisk je bil torej kratek, toda politično izredno zanimiv. De Michelis je predvsem podprl Markovičev ekonomski program, prinesel kup denarja in jasno evropsko podporo, toda prav tako jasno, na vljuden način izraženo zahtevo po demokratičnih spremembah, spoštovanju človekovih pravic in izpustitvi Azema Vllasija ter pogovoru na Kosovu.

Na tiskovni konferenci v mednarodnem tiskovnem središču je številnim

domačim in tujim novinarjem najprej zagotovil, da je jugoslovanski gospodarski položaj bistveno boljši, kot je bil v razdobju, ko se je v Umagu sestal z Markovićem. 17. marca bodo podpisali sporazum z Mednarodnim denarnim skladom, v kratkem pa bodo s konzorcijem evropskih bank sklenili sporazum o novem posojilu v višini 500 milijonov dolarjev, namenjenem za sanacijo jugoslovanskih bank. Zelo podrobno je govoril o vključevanju Jugoslavije v Evropo in o postopkih, da se priključi Svetu Evrope in drugim evropskim organizmom. Gre za prizadevanja Jugoslavije, ki jih Italija odločno podpira. Seveda pa je pozitivni ekonomski proces povezal s političnimi spremembami. Italijanski parlament je prvi sprejel jasno resolucijo proti političnemu procesu in je zahteval oprostitev Azema Vllasija in ostalih obtožencev. De Michelis se je skliceval na resolucijo evropskega parla-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Danes veliki finale zvezdnikov Sanrema

Sanremski festival italijanske popevke se bo danes zaključil z velikim finalom dvajsetih zvezdnikov italijanske popevke in njihovih tujih gostov. K zaključku festivala bo s svojimi glasovnimi sposobnostmi precejšen delež prispevala tudi Tina Turner, ki bo glavni gost večera. Gledalci pred TV sprejemniki se bodo morali pripraviti na pravi maraton, saj bo neposredni prenos trajal od približno 20.40 pa vse tja do 2. ure zjutraj. Včerajšnji večer je bil posvečen mladim popevkarskim upom, največ pozornosti pa so poželi tuji gostje (peli so pesmi italijanskih zvezdnikov) z Ray Charlesom in Miriam Makebo (na sliki) na čelu.

(Telefoto AP)

Spodbuden začetek 5. Film video monitorja

GORICA — Sodeč po spodbudnem začetku lahko od letošnjega 5. Film video monitorja, pregleda slovenskega filma, televizije in videa, marsikaj pričakujemo. Festival so sinoči odprli v goriškem Kulturnem domu s filmom Filipa Robarja Dorina Veter v mreži, še pred tem pa so v predverju doma odprli razstavo satiričnih vinjet karikaturlista ljubljanskega Dela Franca Jurija. Tako vinjete kot film, so poudarili govorniki podpredsednica deželnega sveta FJK Augusta De Piero Barbina, predsednik sveta za kulturo pri Socialistični zvezi Slovenije Peter Kovačič, predsednik odbora za kulturo SKGZ Janez Povše in goriški pokrajinski odbornik za kulturo Giovanni Battista Panzera - omogočata s svojo neposredno sporočilnostjo medsebojno spoznavanja v korist sožitja in evropske integracije.

Na sliki (foto Bumbaca) odprtje Jurijeve razstave na 5. FVM.

Ministrski svet je odobril vrsto novih določil

Deželi FJK več pristojnosti pri avtonomnem upravljanju

Prilagajanje zakonom ES

RIM — Ministrski svet je včeraj odobril zakonski osnutek, ki ga je predložil minister za politiko ES Romita, o prilagajanju italijanskih zakonov evropskih normativom. Sedanji zakoni, ki niso v skladu z evropskimi, ne bodo več veljavni. Zakonski osnutek med drugim predvideva, da bo imela vlada leto dni časa, da na podlagi zakonov ES uredi vrsto pravil, ki se nanašajo na profesionalne in gospodarske dejavnosti, na davčna določila, na zaščito potrošnikov, kmetijstvo, ter na kreditno, zavarovalniško in bančno politiko.

Ministrski svet je včeraj odobril nova določila o pristojnosti avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine glede upravljanja univerz v Trstu in Vidmu, ter paket določil, ki se nanašajo na upravljanje raznih skrbstvenih ustanov. Poleg tega pa je ministrski svet na seji, ki se je udeležil tudi predsednik deželnega odbora Adriano Biasutti, proučil možnosti revizije državnega financiranja, ki bi ovrednotilo vlogo naše dežele na mednarodni ravni. Ta odlok bo moral sedaj podpisati predsednik republike, šele nato ga bo lahko potrdil tudi računski dvor.

Glede razširitve deželnega avtonomnega statuta na univerze je Biasutti dejal, da bo prehod še dodatno obremenil deželni proračun, vendar bo končno rešil številne težave, v katerih se sedaj nahajajo tako univerza kot univerzitetni študenti. Vlada, ki je

sicer pokazala veliko zanimanje za obširno problematiko Furlanije-Juljske krajine, pa bo morala sedaj nameniti deželni upravi več sredstev, s tem pa bo izpolnila tudi obveze, ki jih ima do dežel za avtonomnim statutom.

Paket, ki se nanaša na skrbstvene ustanove, dodeljuje deželni upravi večje administrativne pristojnosti za Zvezo slepih, za Ustanovo za gluhone, za družine padlih v vojni, za Ustanovo za pomorščake, za Državno ustanovo za celulozo in papir ter za Ustanovo proti nesrečam na delu.

Ministrski svet je sprejel tudi Biasuttijevo zahtevo po čimprejšnjem sklicanju paritetne komisije, ki bo še temeljiteje proučila izvajanje avtonomnega statuta dežele. Med zahtevami deželne uprave je namreč tudi imenovanje vodstev vseh hranilnic v FJK. To zahtevo je pred nedavnim zavrnilo ustavno sodišče.

Achille Occhetto kot pisatelj

Na sedežu združenja tujega tiska v Rimu so včeraj predstavili knjigo Achille Occhettoja »Un indimenticabile 89« (Nepozabno 89.) (Telefoto AP)

Na magnetofonskem traku se razločno sliši beseda »mig«

RIM — V telefonskem pogovoru med uslužbenci radarskega središča v Marsali je nekdo očitno in brez vsakega dvoma izrekel besedo »mig«. Pretresljiva resnica je neizpodbitno prišla na dan, potem ko so končno izpisali podatke z magnetofonskega traku, odvetnik združenja sorodnikov žrtev nesreče pri Ustici pa je dovolil, da jih poslušajo tudi novinarji. Pravzaprav je to zahteval, da bi naredil luč nad vsemi dosedanjimi demantiji in nad izkrivljanjem resnice, ki je nesrečo pri Ustici spremenilo v eno izmed največjih italijanskih sodnih fars.

Le nekaj ur prej je preiskovalni sodnik Vittorio Bucarelli odločno zavrnil govorice o namerno vodenih preiskavah in o nepredvidenih razpletih, ki jih bodo magnetofonski posnetki imeli za celotno afero. S traku je namreč mogoče zelo razločno slišati, kako se radarist iz Marsale posvetoje z nekim kolegom, ali naj v zapisniku omeni tudi »mig«. Po posvetovanju z neko tretjo osebo, je prvi radarist dobil negativen odgovor. Sedaj postaja vprašljiva tudi verodostojnost nekaterih častnikov vojnega letalstva. General Santucci naj bi namreč »nesramno lagal«, ko je sodnikom poročal o nekem potovanju v Washington, kjer naj bi ameriški tehniki poslušali magnetofonski posnetek. To so sedaj zanikali tudi ameriški tehniki.

Odvetnik, ki brani zahteve svojcev žrtev, je zato prepričan, da morajo sedaj poseči predvsem politične sile, saj »golo zgražanje ne bo pripeljalo nikamor«. V celotni aferi pa mora, po mnenju odvetnikov, najprej ostro poseči obrambni minister Martinazzoli, sicer tvega, da bo še sam izgubil ugled.

V Zagrebu ustanovili skupen odbor Koalicije narodnega sporazuma

ZAGREB — »O kandidatih za bližnje parlamentarne volitve se v koaliciji nismo pogovarjali, s tem pa ni rečeno, da kdo izmed zunajstrankarskih članov koalicije ne bo tudi kandidat za funkcije v saboru in v republiki,« je na prvi predstavitvi skupnega odbora Koalicije narodnega sporazuma poudarila dr. Savka Dabčević-Kučar.

Hrvaška krščansko-demokratska stranka, Socialdemokratska stranka Hrvaške, Hrvaška demokratska stranka in Hrvaška socialno liberalna zveza so ustanovile skupen odbor - Koalicijo narodnega sporazuma. V njej sta po dva voditelja vsake stranke in pet znanstvenikov in vodilnih politikov iz Hrvaške pomladi 1971: dr. Savka Dabčević-Kučar (tedanja predsednica CK ZKH), akademik Ivan Supek (rektor zagrebške univerze), Mika Tripal (tedanji član izvršnega biroja predsedstva CK ZKJ), Dragutin Haramija (nekdanji predsednik hrvaške vlade) in Srečko Bijelić (nekdanji predsednik zagrebške partije). Vsi so podpisali skupna načela o delovanju koalicij, ki so zajeta v desetih točkah.

V uvodu so poudarili, da je treba Hrvaško ustavno in pravno urediti kot demokracijo, suvereno državo s pravico do samoodločbe in odcepitve. Jugoslavija ni

»hrvaška usoda«, ampak mora biti sad skupnega dogovora. Družbenopolitična ureditev mora temeljiti na varstvu vseh človekovih pravic, ki so zapisane v mednarodnih listinah. Bodočnost Hrvaške in Jugoslavije je v »združenih evropski konfederaciji«, pri čemer jugoslovanske republike nimajo pravice nikogar ovirati na tej poti. Kot zagovorniki enakopravnih nacionalnih pravic za vse moramo v vseh prihodnjih ustavah Hrvaške zagotoviti Srbom in drugim narodom in narodnostim na Hrvaškem popolnoma enake pravice, kot jih zahtevamo za Hrvate zunaj Hrvaške, pravijo podpisniki sporazuma. So tudi zagovorniki tržnega gospodarstva, svobodnega podjetništva in vseh oblik lastništva. Nasprotujejo vsakršnim ekstremnim zahtevam na levi ali desnici, so odprti tudi za druge stranke, če sprejemajo ta načela in politični program, ki ga bodo kmalu sestavili. Koalicija bo na volitvah nastopila s skupnimi strankarskimi in zunajstrankarskimi kandidati. Prizadevali si bodo, da bodo kandidirali pogumni in razumni ljudje, sposobni odgovoriti zahtevam časa na Hrvaškem in v Jugoslaviji.

Nestranskariki člani koalicije, ki jih po besedah akademika Ivana Supeka združuje

je človekoljubje, so povedali, da je prav sedanj trenutek odločilno vplival, da so po skoraj 20-letni izločenosti iz političnega, gospodarskega, kulturnega in profesionalnega prizorišča v domovini sprejeli izziv, da s svojimi izkušnjami in znanjem pomagajo utirati pot v sodobno, demokratično, pluralistično Hrvaško. Na vseh področjih človekovega dela in življenja je treba uveljaviti evropska merila, je poudarila dr. Savka Dabčević-Kučar. V koaliciji, ki jo bodo v teh dneh podobno kot na vrhu organizirali tudi po vsej Hrvaški, si bodo predvsem prizadevali, da bi na kandidatne liste prišli kompetentni kandidati. Zavedajo se, da prehod iz totalitarne brezumja v demokratično družbo ne bo brez bolečin. Zato pa je treba zagotoviti kulturo političnega dialoga in stabilne razmere. »V marsičem se razlikujemo, saj nismo vojaki v koloni, temveč misleči ljudje, ki smo se dogovorili o skupnih ciljih in poteh, kako priti do njih. Zato verjamem, da bomo na volitvah pridobili velik del hrvaškega naroda in drugih narodov in narodnosti,« poudarja dr. Savka Dabčević-Kučar, ki je skupaj z drugimi nestranskariki člani po skoraj dvajsetih letih prvič spregovorila v javnosti.

(Po ljubljanskem Delu)

Jugoslovanska vlada zahteva ukinitve srbske blokade in slovenskih ukrepov

BEOGRAD — Jugoslovanska zvezna vlada je v četrtek ponoči odstavila zveznega tržnega nadzornika, »ker ni izpeljal ukrepov, sprejetih v zvezi s prekinitvijo poslovnih zvez srbskih podjetij s slovenskimi«. V vladnem poročilu je nadalje govor o političnih poskusih, da bi rešili to vprašanje, ki pa niso obrodili sadov, »zato je treba učinkovito izvajati omenjene ukrepe«. Ni povsem jasno, za kakšne ukrepe gre, vendar ni dvoma, da bi morala zvezna administracija ukrepati proti srbskim podjetjem, ki so začela blokado in prekinila poslovne odnose s Slovenijo.

V isti sapi zvezna vlada napoveduje ukrepe proti funkcionarjem službe družbenega knjigovodstva, ki bodo dovoljevali odločitve slovenske vlade, da ne vplača sredstev Srbiji za nerazvito Kosovo. Oboje ukrepe, blokado in slovenske sankcije, zvezna vlada ocenjuje kot protiustavne, protizakonite in nevarno ogrožajoče za gospodarsko reformo.

V Ljubljani je slišati na to uradno sporočilo zvezne vlade dvojne komentarje. Nekateri menijo, da se je Marković vendarle premaknil in začel ukrepati proti srbski blokadi, drugi pa pristavljajo, da je to naredil šele potem, ko je Slovenija nehala vplačevati za Kosovo in je s tem nevarno pritisnila na Srbijo.

Odgovor ni preprost, verjetno pa bi ga morali iskati v vse večjih srbskih težavah. Pod pritiskom mitingov, divjih stavk, nasilnega obnašanja delavcev, skratka - pod hudim političnim pritiskom - srbsko vodstvo ni več vzdržalo in je januarja popustilo: izplačalo je za 44 odstotkov višje plače, kot so bile decembra. To je očitna kršitev zvezne gospodarske reforme in neposredna kršitev zveznega zakona. Hkrati pa je to do kraja izpraznilo že sicer suhe blagajne srbskih bank. Beograd je popolnoma nelikviden in celotnemu sistemu grozi razpad in huda kriza. Poleg tega mora Srbija vsak dan plačati 1820 starih milijard dinarjev za vzdrževanje milijonov na Kosovu in poravnati za pokrajino vse stroške povsod tam, kjer se ne dela, zelo veliko pa se potrebuje. Slovenija bi morala v ta sklad dati tisoč milijard, skoraj polovico že zdaj, toda vplačila je ustavila.

Srbski tisk celo v istem dnevniku, na isti dan na različnih straneh reagira različno. Včerajšnja »Politika ekspres« na primer na 7. strani na veliko piše, da so se slovenska čistilna sredstva vrnila na police beograjskih trgovin. Navedena je preprosta in jasna argumentacija, da so dobra, poceni, dobava pa redna. V teh mesecih so menda poskušali prodajati srbske izdelke, ki so slabi, neprimerni celo za vzhodne socialistične države, za neredno dobavo in povrh še s precej višjimi cenami. Toda o vsem tem so objavili tudi komentar srbske zbornice, ki je spet nedvoumen: »Beograjski trg naj oskrbuje tisti, ki je boljši. Ne moremo preprečevati dobav nobenega podjetja tudi slovenskega ne.« Na

trinajsti strani pa je dolga obtožba na račun ajdovskega »Fructala«, češ da je odpustil dvanajst delavcev, in to proti zakonu o zaščiti dela. »Fructal« pojasnjuje, da so morali zaradi blokade omejiti delo in da toliko delavcev ne potrebujejo. Po mnenju lista pa bi jih morali obdržati, če jih potrebujejo ali ne, ker tako določa zvezni zakon. Popolna zmeda torej, ki opozarja na dejansko stanje v srbskem gospodarstvu; to se je tudi zaradi blokade znašlo v resnih težavah, a sedaj si že drzne o teh stvareh odkrito govoriti.

Seveda niti v Sloveniji ni lahko. Markovičeve restrikcije, predvsem visoka vrednost dinarja v primerjavi z marko, so povzročile velike težave v mnogih podjetjih. Še zlasti so se zaostrele ponekod, kjer so doslej preveč delali za nezahtevni jug ali za JLA in ki jih je blokada zato še posebej prizadela. Posebej močno je prizadet Maribor kot staro industrijsko središče. Pa vendar gre predvsem za krizo prestrukturiranja gospodarstva, ki ga je treba urediti po modernih merilih, in za preusmeritev na zahtevnejše zahodne trge.

Slovenci naj služijo vojaški rok doma

LJUBLJANA — Na Prešernovem trgu se je včeraj okrog treh popoldne zbralo precej ljudi: ZSMS-liberalna stranka je organizirala zborovanje proti služenju vojaškega roka na Kosovu. V govorih vidnih predstavnikov stranke, predsednika Jožeta Školca, Toneta Anderliča in drugih, je bilo slišati odločne zahteve, da bodo Slovenci ravnali v skladu s svojo vestjo in da nikakor nečesto sodelovati pri zatiranju drugih narodov.

Izkušnje slovenskega partizanskega boja dokazujejo, da je vsaka armada v obrambi najbolj učinkovita, če se na domačem terenu bojujejo domači ljudje. Zato zahtevajo, da slovenski rekruti služijo vojaščino doma in ne po Makedoniji in drugje, saj se na tak način ne utrjuje bratstva. Zahtevajo moderno, majhno, toda visoko profesionalno vojsko. Odločno so proti premeščanju rekrutov, saj to vzbuja sum, da bi lahko pripadniki drugih narodnosti na Slovenskem uporabili še za druge stvari in ne samo za obrambo pred zunanjim sovražnikom.

Seveda pa je bila osrednja zahteva po odgovornosti slovenske države in slovenskega parlamenta.

Na isto temo so že spregovorili slovenski pisatelji. Včeraj pa je Demos obrazložil svoje stališče, ki temelji predvsem na zahtevi, da slovenski fantje služijo vojaški rok doma. Novinarjem so razdelili papir, v katerem načrtujejo ustanovitev lastne slovenske vojske, ki bi seveda temeljila na novi slovenski ustavi in konfederativnih odnosih. Demosovci ugotavljajo, da bo Slovenija letos prispevala v zvezni proračun 1,4 milijarde dolarjev, od tega 680 milijonov za potrebe JLA - to je 7,5 odstotka slovenskega narodnega dohodka, kar je odločno preveč. Zavzemajo se za sprejem madžarskega predloga, da bi bilo območje demilitarizirano in da bi v takem primeru stroške za obrambo razpolovili, v primeru vključevanja v Evropo pa naj bi jih skoraj popolnoma črtali, ostal bi samo majhen izdatek za nujno potrebne varnostne sile.

Problem slovenskih rekrutov na Kosovu in celotna problematika pokrajine bo na dnevnem redu slovenske skupščine 8. marca, ko bodo razpravljali o uresničevanju stališč skupščine SR Slovenije do Kosova. To bo seveda zanimiva razprava, saj se bo nanašala tudi na srbsko blokado in slovenske protiukrepe. (B. S.)

De Michelis v Beogradu

NADALJEVANJE S 1. STRANI

menta o človekovih pravicah in položaju na Kosovu, kar je povezal z nujnostjo splošnega jugoslovanskega demokratičnega razvoja. Potrebni bodo nova ustava, novi zakoni in seveda svobodne volitve. V Sloveniji je sedaj predvlastno razdobje in vsi vedo, kakšno je takrat ozračje.

V tem kontekstu je De Michelis govoril še o položaju manjšin in tudi na tiskovni konferenci ponovil zagotovilo, ki ga je že prej dal Dušan Šinigoj, da bo sprejel zaščitni zakon za Slovence, živeče v Italiji, in da bo »na evropski ravni«.

Pri Sloveniji je še veliko konkretnih vprašanj o sodelovanju, na primer o ekologiji na severnem delu Jadrana in predvsem sodelovanju v okviru dežel Alpe-Adria. To sodelovanje je treba zdaj razširiti v ustrezni obliki še na Jugoslavijo, zato je predlagal Miloševiću ustanovitev skupnosti južnih sredozemskih dežel, v katero bi bile po-

leg Srbije vključena tudi Črna gora, z italijanske strani pa sosednje italijanske dežele.

De Michelis je poudaril, da gre pri zaščiti človekovih pravic in pri demokraciji, pluralizmu in svobodnih volitvah za mednarodne konvencije, ki jih je treba spoštovati in ki jih izvaja vsaka država po svoje ter je pri tem tudi samostojna. Kot primer je navedel položaj Južne Tirolske in ureditev stanja za nemško manjšino v Italiji, kar so reševali počasi, s težavami, vendar so rešili zadovoljivo. Seveda to ni vzorec za nikogar. Jugoslavija mora svoje probleme urediti sama kot enotna država, toda evropski skupnosti mora dokazati, da je krenila po tej poti.

O sestanku s Šinigojem je slovenski izvršni svet objavil krajše sporočilo, ki ga v celoti povzemamo. O sestanku z Miloševićem pa je bilo izdano krajše uradno sporočilo Tanjuga, v katerem pa se omenja zgolj italijansko pripravljenost, da vloga v srbsko gospodarstvo. Na tiskovni konferenci niso prevajali v srbohrvaščino, tako da je veliko vprašanje, kaj bo srbski tisk poročal o vsebinsko pomembnem obisku.

Iz celotnega poteka obiska in poudarkov italijanskega zunanega ministra je razvidna pripravljenost konkretno in učinkovito pomagati, zavzetost za Jugoslavijo, toda tudi za njen demokratični napredek, predvsem pa za zaščito človekovih pravic, pri čemer je proces proti Azemu Vllasiju konkretna preizkušnja in temeljni dokaz.

Pomembno je tudi, da je De Michelis dvakrat javno govoril o zaščiti Slovencev v Italiji, in to v pogovoru s predsednikom Šinigojem in na tiskovni konferenci.

De Michelis je v Jugoslavijo prispel iz Sofije, kjer se je sestel z bolgarskim zunanjim ministrom in tudi s predstavnikami tamkajšnje alternative. V Jugoslaviji pa je želel, da se sestane s predsednikom zvezne vlade in predstavnikami Slovenije in Srbije. Veliko naglavo za oba obiska pa je opravičil s tem, da bo Italija julija prevzela predsedniško mesto v Bruslju in da bi si do takrat rad ustvaril popolnejšo sliko stanja v vseh vzhodnih državah.

Predstavili so jo včeraj na sedežu SDGZ

Skupna akcija tržaških obrtnikov za pospešitev metanizacije Krasa

Z včerajšnjega srečanja na sedežu SDGZ

(Foto Križmančič)

Verjetno bodo prebivalci Sesljana, Vižovelj in Naselja sv. Mavra že prihodnjo zimo razpolagali z metanom, kmalu za njimi pa bodo nov vir energije dobili tudi v Nabrežini, na Proseku in v Križu. V devinsko-nabrežinski občini je 2500 potencialnih porabnikov, od katerih jih je 1417 že vložilo prošnjo za priključitev. Če k temu dodamo predvidevanje, da bo metanizacija postopoma zajela tudi druge občine in kraške predele, lahko upravičeno ugotovimo, da gre za načrt s pomembnimi finančnimi razsežnostmi.

Da bi čimbolj učinkovito uskladjali interese podjetij in občanov, je skupina 25 inštalaterjev, včlanjenih v Združenje obrtnikov (Associazione degli artigiani) in v Slovensko deželno gospodarsko združenje, dala zamisel za pobudo, ki so jo včeraj orisali na sedežu SDGZ. Predstavitev so se udeležili predsednik Združenja obrtnikov Ret, predsednik tržaške obrtniške sekcije pri SDGZ Andolsek, župan devinsko-nabrežinske občine Brezigar, direktor podjetja ACEGA Romanò, predsednik

nabrežinske posojilnice Zidarič in predsednik sekcije inštalaterjev pri Združenju obrtnikov Ferrante.

Cilj pobude je zagotoviti porabnikom kvalitetno in resno opravljeno delo za enotno in dogovorjeno ceno. Združenji sta se že dogovorili z vodstvom ACEGA za tečaj, na katerem bi tehniki ACEGA nudili inštalaterjem vse specifične informacije in novosti pri vgrajevanju metanskih naprav. Povprečne cene za inštalacijo in priključek na javno omrežje ter za plinško napeljavo so naslednje: enodružinski priključek od končne napeljave, ki jo bo pripravilo ACEGA, znaša 242 tisoč lir, dodatni števec 156 tisoč lir, doatek za enostanovanjske hiše pa 45 tisoč lir na meter. K temu je treba seveda dodati potrebna gradbena dela, v veliki večini primerov pa bo to tudi priložnost za namestitev centralne kurjave, kar bo stroške močno dvignilo. Da bi vsi občani lahko izkoristili udobnosti metanske napeljave, sta združenji privabili k sodelovanju tudi

nabrežinsko posojilnico, ki bo v ta namen nudila kredite po izredno ugodnih pogojih.

Vse podrobnejše informacije nudijo na sedežu Združenja obrtnikov v Nabrežini ob ponedeljkih in sobotah od 9. do 12. ure, ob sredah pa od 17. do 19. ure. Poverjena uradnica bo tudi zbirala naročila in prošnje za predračune. Verjetno ni odveč opozorilo, da bo ta služba začela delovati že z današnjim dnevom.

Včerajšnje predstavitev je direktor ACEGA Romanò izkoristil tudi za to, da je posredoval nekaj splošnih podatkov o metanizaciji v devinsko-nabrežinski občini. Celotni načrt predvideva 7 milijard in 300 milijonov lir stroškov, od katerih bo ACEGA krilo 55 odstotkov, preostalo pa občina Devin-Nabrežina. V Vižovljah, Sesljanu in Naselju sv. Mavra naj bi prve priključke uresničili v prvi polovici prihodnjega leta. Romanò je nadalje potrdil, da so dela za metanizacijo na Proseku in v Križu v dobri fazi, za metanizacijo vzhodnega predela Krasa pa bo treba počakati še več let, saj mora načrt najprej odobriti pristojna deželna komisija. Težave so v tej fazi precejšnje, saj je tisto območje močno zaščiteno, je opozoril Romanò. Pri tem je treba računati, da trajajo dela za metanizacijo najmanj tri leta.

Dogovor med slovenskimi in italijanskimi obrtniki, ACEGA in nabrežinskim bančnim zavodom je zelo pozitivno ocenil tudi župan Brezigar, ki je izrazil prepričanje, da bo v petih letih praktično vsa devinsko-nabrežinska občina oskrbovana z metanom. Ker bo namestitev novih naprav za marsikatero družino precejšnja investicija, daje pobuda jamstvo za kvalitetno delo in kontinuiteto vzdrževanja, konvencija z nabrežinsko posojilnico pa omogoča, da bodo koristili metanizacije lahko uživali vsi. Brezigar je nadalje poudaril, da poteka metanizacija skupaj z deli za greznično omrežje, kar je ugodno tako za občinsko upravo kot za občane. (mf)

Demonstracija pred deželnim odborništvom Zaradi stavke paraliza v zdravstvenem sektorju

Bolnišnice, urade in ambulante Tržaške krajevne zdravstvene enote je včeraj zajela prava paraliza. Delavci tržaškega zdravstvenega sektorja so se namreč množično udeležili vsedržavne stavke, ki so jo oklicali zvezni sindikati CGIL, CISL in UIL ter sindikat vodilnega osebja CIDA po četrtkovem neuspešnem srečanju na ministrstvu za zdravstvo. Sindikati namreč zahtevajo, naj ministrstvo sklene pogajanja za delovno pogodbo, ki je zapadla že pred več meseci, in naj na ta način ovrednoti tudi nekatere poklice (na prvem mestu bolničarskega), ki zaradi nizkih plač niso več za nikogar zanimivi (vodilno osebje je protestiralo tudi proti zakonu, ki ga snuje ministrstvo o delovni organizaciji krajevnih zdravstvenih enot).

Stavke se je v Trstu udeležilo kar 90 odstotkov bolničarjev in ostalih delavcev (biologov, lekarnarjev bolnišnic, tehnikov itd.) zdravstvenih ustanov, medtem ko je bila udeležba delavcev upravnih oddelkov znatno nižja. Kljub temu pa je stavka povzročila številne

nevšečnosti, saj je bilo včeraj zelo težko priti do marsikaterih zdravstvenih storitev. Samo v bolnišnicah so zajamčili najnujnejše službe, kot so prva pomoč, oživiljanje, hemodializa in nujni kirurški posegi, s pomočjo zunanjih združenj pa so razdelili bolnikom tudi tople obroke.

Stavkajoči so dopoldne organizirali manifestacijo pred sedežem deželnega odbornišтва za zdravstvo na Korzu Cavour (kot vidimo na sliki našega fotografa Davorina Križmančiča) in so odboriku izročili dokument, s katerim zahtevajo izredne ukrepe za rešitev vprašanja pomanjkanja bolničarskega osebja, ki je v bolnišnicah naše dežele - kot je že obče znano - skorajda dramatično. Odbornik Brancati jim je zagotovil, da bo pozval svoje kolege iz drugih dežel, naj enotno nastopijo pri ministru. S sindikalnimi predstavniki pa se je dogovoril, da se bodo ponovno srečali 13. marca, ko bodo skupaj in poglobljeno preverili pomanjkanje bolničarjev v naši deželi.

Z glavnega odbora ZSKD

Več posluha za težave malih kulturnih društev

Četrtekov sklic glavnega odbora Zveze slovenskih kulturnih društev (zasedanje je potekalo v openskem Prosvetnem domu) je bil, če lahko tako rečemo, »prehodnega« značaja. To pa zato, ker so predstavniki naših društev (resnici na ljubo v skromni udeležbi) skupaj z vodstvom ZSKD sprejeli sklep o izkaznici Zveze, potem pa še nakazali smer novega razmišljanja, ki mora zanimati kulturne delavce v naslednjih tednih: gre za poglobitev vprašanja »malih« ali obrobnih društev, njihovega delovanja in usode, ki je večkrat na nitki.

Problematico v zvezi z ureditvijo nekakšnega članskega statusa v ZSKD je uvedla tajnica Nives Košuta. Izkaznico naj bi imeli člani posameznih društev, ki so istočasno tudi člani osrednje Zveze in s tem bi bila tudi evidentirana številčnost ljudi, ki delujejo organizirano na kulturnem področju. Društva bodo tudi avtonomno določila znesek članarine (vendar s težnjo, da bi bila v prihodnjih letih članarina za vse enaka), del le-te pa bo šel tudi ZSKD. Pri tem se je Zveza zgladovala po vsedržavnem združenju ARCI, v katerega je bila pred kratkim sprejeta. Društva in člani bi imeli tako enotno izkaznico in bi jim ne bilo treba obnavljati ali sprejemati izkaznice ARCI. Uvedba enotne izkaznice je vsekakor pozitivno dejstvo, saj bo delovanje ZSKD podkrepjeno tudi s »številkami« in s tem bo naša osrednja kulturna zveza pridobila na moči. Naj kot zanimivost navedemo še, da je osnutek za izkaznico izdelal mladi dolinski grafik Fabio Smotlak.

Drugi, samo navidezno teoretični, a v resnici zelo konkretni del razprave na glavnem odboru ZSKD je načel

predsednik Ace Mermolja. Dejal je, da je skrajni čas za pričetek razmišljanja o delu in življenju »majhnih društev«, pri čemer je skušal definirati, kaj pomenimo pod tem nazivom - majhno društvo, namreč. Velika društva delujejo največkrat v močnih središčih in okoljih, imajo ustrezne prostore in niz dejavnosti, močne vodstvene organe in tudi ustrezno finančno kritje. Majhno društvo pa navadno deluje v majhni vasi ali v razpršenem okolju, v njem deluje malo ljudi. Sooča se s številnimi praktičnimi vprašanji, ima težave s prostori, prireditve obiskuje skromno število ljudi itd. Kljub temu pa imajo taka majhna društva svojo močno vlogo in ni naključje, da je v ZSKD prav takih društev največ. Skratka, tudi v takih društvih se kaže volja do dela, a okvire tega delovanja žal določa majhnost. Premisliti je treba - je dejal Mermolja - strategijo in pot, da bi taka društva čim bolj delovala, pri čemer je jasno, da potrebujejo pomoč v smislu informacij, programov in sugestij. Problem je tudi v povezovanju majhnih društev. ZSKD je do tega vprašanja očitno občutljiva, zato tudi pričakuje, da bi predstavniki omenjenih društev prišli na Zvezo ali k njenim predstavnikom in jasno povedali, s katerimi zagatami se spoprijemajo. Vsekakor pa bi veljalo razmisliti o tem: tudi majhna društva so nosilci nekkih specifik, zato bi najbrž morala še bolj opredeliti delovanje in ga usmeriti ne nekatere osnovne projekte. Skratka, šlo naj bi za neke vrste specializacijo delovanja, ki bi z izvirnih izhodišč bogatilo celoten teritorij. S tem bi bilo zadoščenje nemara večje, sama majhna društva pa bi pridobila na vrednosti.

Zgovoren primer nove mednarodne vloge našega mesta

Razmah pristanišča v Bati v Ekvatorialni Gvineji ob odločilnem sodelovanju tržaških tehnikov EAPT

Delo v pristanišču v Bati z modernimi sredstvi, ki so sad sodelovanja s tržaškimi pristaniščem.

Mednarodno poslanstvo Trsta, o katerem se v zadnjem času toliko govori, lahko sega zelo daleč, če ga spremljamo podjetnost in strokovnost. Recimo do osrčja Afrike, do Ekvatorialne Gvineje, ene najmlajših in najmlajših afriških držav, kjer je Ustanova za tržaško pristanišče posodobila, opremila in zdaj tudi konkretno upravlja glavno pristanišče te države.

O tej zanimivi in perspektivni pobudi je tekla beseda na včerajšnji tiskovni konferenci predsednika EAPT Zanettija, ki so se udeležili tudi šef afriškega departmaja pri Direkciji za mednarodno sodelovanje za razvoj pri italijanskem zunanjem ministrstvu Riconeri ter voditelji družbe LOG, ki sodeluje pri pobudi.

Kot rečeno, je Ekvatorialna Gvineja ena najmlajših afriških držav, saj je bila še do leta 1968 španska kolonija. Šteje približno 400 tisoč prebivalcev, mesto Bata, kjer je sedež glavnega pristanišča, pa šteje le 20 tisoč prebivalcev. Pristanišče je do lani - v skladu s kolonialno tradicijo - upravljalo neko špansko podjetje.

Zanimanje tržaškega pristanišča za Bato se je začelo leta 1985, ko je vlada Ekvatorialne Gvineje naročila tehnikom tržaškega pristanišča, naj izdelajo študijo o možnostih razvoja pristanišča v Bati. Načrt pa je od gole teoretske študije kmalu prešel na oblike konkretnega sodelovanja. Tu je bil potreben poseg italijanske vlade, ki je leta 1987 zagotovila sredstva za obnovo pristaniških struktur, ki jih je huda morska ujma skoraj popolnoma uničila. Še istega leta so v Rimu podpisali sporazum med vlado Ekvatorialne Gvineje in družbo Promoport International (ta spada pod finančno družbo

Finporto, katere večinski delničar je EAPT) za upravljanje pristanišča v Bati. Naslednje leto je 15 tehnikov iz Ekvatorialne Gvineje prišlo za osem mesecev v Trst, kjer so se na posebnih tečajih izučili v vseh strokah dela v pristanišču. Kmalu potem, ko se je načrt konkretnije izoblikoval v vsej svoji razsežnosti, je v družbo Promoport International stopila tudi družba LOG (Logistic Organisation Groupe), ki spada v skupino Coe Clerici, in je bila ustanovljena mešana italijansko-gvinejska družba Promoport Guinea za upravljanje pristanišča v Bati.

S finančno pomočjo zunanjega ministrstva in s sredstvi Promoporta in EAPT so se nato začela stekati v Bato operativna sredstva za delovanje pristanišča: dva velika in nekaj majhnih premičnih žerjavov, druga operativna vozila itd. Novembra lani pa se je začelo dejansko direktno upravljanje pristanišča.

Čeprav je preteklo komaj nekaj mesecev, so rezultati že vidni - je poudaril Zanetti - in so celo prekosili pričakovanja: čakalna doba ladij se je zmanjšala skoraj za polovico (dva dni in pol namesto prejšnjih 4 do 5 dni), pa tudi delo je steklo veliko bolj učinkovito, posebno glede manipuliranja lesa, ki predstavlja eno pglavitnih bogastev Ekvatorialne Gvineje in tudi glavno blago (55 odstotkov), ki gre skozi pristanišče v Bati.

Angažiranje tržaških tehnikov v tako oddaljeni državi pa je vezano tudi na perspektivo razvoja pristanišča v Bati, ki bi lahko postalo - kot izhaja tudi iz študij tržaških izvedencev - pomemben pristaniški center tudi za druge sosednje države, predvsem za Kamerun in Gabon, ki sicer razpolagata s svojimi pristanišči, pa tudi za celinska Kongo in Centralnoafriško republiko. Naravni pogoji Bate so namreč idealni, pa tudi možnosti širjenja pristaniških struktur so neomejene. Edini veliki problem so cestne povezave: ceste so tu seveda neasfaltirane, v deževnem obdobju pa skoraj neprevozne. Eden od tržaških tehnikov, ki delajo v Bati, nam je na primer povedal, da je do 240 kilometrov oddaljenega kamerunskega pristaniškega mesta Duala potreboval kar 22 ur vožnje s terenskim vozilom!

Vsekakor pri EAPT računajo na nadaljnjo gmotno pomoč italijanske vlade in so že pripravili nov načrt investicij v prihodnjem triletnem za dve milijardi lir. Prisotni predstavnik zunanjega ministrstva je zagotovil zanimanje in pomoč, čeprav ni sprejel posebno konkretnih obvez. (tm)

Tednik Vita Nuova obhaja 70-letnico

Tednik tržaške škofije Vita Nuova, ki ga vodi don Silvano Latin, praznuje letos 70-letnico izhajanja, ki jo bodo obeležili s celim programom priložnostnih prireditev. Vrhunec bodo dosegle 8., 9. in 10. marca, ko bo na Pomorski postaji vsedržavno srečanje katoliških tednikov, ki izhajajo v Italiji. Priredila ga je zveza katoliških tednikov FISC in mu dala naslov »Znanost, tehnologija, človek in informacija«, k udeležbi pa je povabila tako znanstvenike kot pripadnike cerkvenih krogov. Med zadnjimi je svoj prihod napovedal tudi sekretar italijanske škofovske konference msgr. Camillo Ruini.

Za okrepitev Laboratorija za morsko biologijo

»Če hočemo kljubovati tako imenovani jadranski emergenci, bo potrebno okrepiti nabrežinski Laboratorij za morsko biologijo in mu zagotoviti primerne strukture ter potrebno osebje.« Tako je zapisano v interpelaciji, ki so jo deželni svetovalci Andrea Wehrenfennig (Zelena lista), Giorgio Cavallo (zeleni z marjetico), Dario Tersar (PSI), Ugo Poli, Perla Lusa, Miloš Budin (KPI), Adalberto Donaggio (KD) in Bojan Brezigar (SSK) naslovili na predsednika deželnega odbora Adriana Biasuttija.

Deželni zakon št. 22/88 namreč priznava Laboratoriju za morsko biologijo status »zavoda za znanstveno raziskovanje in servisnega centra deželnega pomena na področju ribolova, morskih kultur in zaščite morja«. Drugi člen tega zakona pa povrh določa, da se mora konzorcij, ki upravlja Laboratorij (in ki ga sestavljajo Pokrajina in Občina Trst ter tržaška univerza) opremiti s takimi strukturami in z

osebjem, ki bodo primerni za uresničevanje zgoraj omenjenih ciljev. Deželni svetovalci zato podčrtujejo neodložljivo nujnost vzpostavitve kemijsko-biološke monitoraže voda v Tržaškem zalivu, da bi na njeni osnovi končno lahko začeli preučevati pojave, kot so množično cvetenje alg in sluzavost. Dejstvo je namreč - je rečeno v interpelaciji - da so si strokovnjaki edini o hudi pomanjkljivosti razpoložljivih podatkov in znanstvenih spoznanj na tem področju, kar seveda onemogoča, da bi te probleme odpravili.

Nabrežinski laboratorij že razpolaga s kvalificiranim jedrom raziskovalcev (sicer zaposlenih le za določen čas), vendar bi za svoje delovanje potreboval stalno osebje in popolnejše strukture. Deželni svetovalci na koncu dodajajo, da bi bilo potrebno tudi prilagoditi pravilnik konzorcija za upravljanje Laboratorija in poskrbeti za večjo angažiranost Dežele pri tem upravljanju.

Z glavne skupščine Kraške gorske skupnosti Kdaj bo tržaška občinska uprava postavila dvojezične table KGS?

Kraška gorska skupnost je na zadnjem zasedanju svoje skupščine izrazila zadovoljstvo, da je deželna uprava po tolikih letih obljub in neizpolnjenih obvez vendarle pokazala konkretno zanimanje za ustanovitev naravnega parka na tržaškem in goriškem Krasu. Odbornik za prostorsko načrtovanje Carbone je namreč pred kratkim predložil deželni vladi zakonski osnutek za ustanovitev treh deželnih parkov (v laguni med Gradežem in Lignanom, ob reki Stella v Furlaniji in na Krasu), o katerem se bo morala po zeleni luči deželnega odbora dokončno izreči deželna skupščina. Predsednik KGS Marino Pečenik je s tem v zvezi izrazil upanje, da bo v vseh pristojnih telesih prevladala težnja, naj bodo kraški park neposredno upravljala gorska skupnost. To zahtevajo stranke (KPI, PSI in SSK), ki vodijo KGS, in tudi zainteresirane občinske uprave, ki bodo imele pri postopku za oblikovanje parka pomembno besedo.

Pečenik je med običajnimi sporočili predsednika poročal o nekaterih važnih zadevah, ki ob blizu zadevajo poslovanje te organizacije. Med drugim je povedal, da tržaška občinska uprava, kljub številnim pozivom še danes ni postavila na svoje ozemlje dvojezične table KGS s pozivom »Pustite Krasu odprta vrata«, ki so jih druge občine postavile že zdavnaj. V tržaški občinski upravi pa očitno marsikoga močno moti slovenščina, in to ne od danes. V zvezi s tem je treba povedati, da Občina Trst skoraj dve leti po volitvah še ni imenovala svojih zastopnikov v KGS. Tako zadržanje ni vredno komentarja. Kot primer naj navedemo dejstvo, da je še danes redni član KGS demokristjan Vattovani, ki je deželni svetovalec in ki sploh ni več tržaški občinski svetovalec. Na seji je bil govor tudi o preureditvi novega sedeža KGS v Sesljanu. Formalni postopek je dejansko pri koncu, tako da bo v roku nekaj mesecev verjetno vse nared. Pe-

čenik je tudi sporočil, da bo skupščina verjetno še v tem mesecu dokončno odobrila razvojni plan gorske skupnosti, ki so ga izdelali strokovnjaki SLORI pod mentorstvom univerzitetnega profesorja Igorja Jogana. Strojovna komisija, ki je proučila ta pomembni plan, bo čez nekaj dni končala delo in poročala upravnemu odboru skupnosti. Skupščina KGS je tudi sprejela protestno stališče do padriškega znanstvenega in raziskovalnega centra zaradi pospešitve postopka za razlastitev zemljišč Bazovici, kjer nameravajo zgraditi sinhrotron.

Skupščina je nato z veliko večino glasov (ob vzdržanju oziroma nasprotovanju demokristjana Vattovanija) odobrila dve politični resoluciji. Prva se nanaša na vprašanje zakonske zaščite naše manjšine, druga pa obravnava koščljivo problematiko vojaških služnosti. KGS izraža pomisleke in za-

skrbljenost nad zaščitnim predlogom ministra Maccanica, predvsem kar zadeva različno tolmačenje pravic Slovencev, ki živijo v treh pokrajinah naše dežele ter v samih občinah Trst in Gorica. Skupščina poziva stranke, ki so zastopane v tem telesu, naj si prizadevajo, da bosta vlada in parlament pred vsakršnim sklepom slišala tudi mnenja in stališča slovenske manjšine, ki je pričakovala, da bo to pred odobritvijo vladnega predloga naredil sam minister Maccanico. Druga resolucija pa vsebuje poziv rimski vladi, naj čimprej skliče drugo vsedrjavno konferenco o vojaških služnostih, od deželne vlade pa pričakuje čimprejšnje sklicanje paritetnega odbora, ki sporazumno z občinskimi upravami ob blizu sledi temu vprašanju. Pečenik se je pred začetkom seje spomnil nedavno umrlega predsednika republike Sandra Pertinija.

S. T.

Posvet o možnostih za nastanek integriranih trgovskih centrov

Tržaško Združenje trgovcev na drobno prireja v ponedeljek, 12. marca, v konferenčni dvorani Trgovinske zbornice v Ul. S. Nicolò 5 posvet o integriranih trgovskih centrih in o možnostih, ki bi jih leti nudili tržaški trgovini. S tem posvetom želijo namreč ugotoviti, ali je v Trstu sploh mogoče urediti podobne trgovske centre za prodajo na drobno in ali bi ti lahko pozitivno vplivali na celotno krajevno trgovsko dejavnost.

Poleg tržaških javnih upraviteljev in predstavnikov trgovcev bodo na seminarju, ki se bo začel ob 9. uri, predavali tudi docent arhitekture na beneški univerzi Gadgo Morpurgo (Stavba ali del mesta: izbire za trgovsko distribucijo v Tr-

stu), načelnik nepremičninske družbe ATENA iz grupe IRI-SME Carlo Pisani in splošni direktor italijanske družbe Des centres commerciaux Vittorio Maria Zanchi (Organizacija in upravljanje trgovskega integriranega centra: tuje in italijanske izkušnje) ter arhitekt in novinar Iginio Rossi. Uvodne pozdrave bodo udeležencem v začetku naslovili predsednik Zveze tržaških trgovcev Adalberto Donaggio, predsednik Pokrajine Dario Crozzoli in tržaški župan Franco Richetti, medtem ko bosta posvet zaključila deželni odbornik za trgovino in turizem Gioacchino Francescutto in občinski odbornik za trgovino Sergio Trauner.

Iz razprave v izvršnem odboru SKGZ nasprotuje logiki strankarske lotizacije

V četrtek, 1. marca, se je sestal izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze, ki je med drugim razpravljala o problemih Primorskega dnevnika, zlasti v vidiku sprememb pri njegovem vodenju. V splošnem je bila izražena želja po njegovi nadaljnji kvalitetni rasti in po tem, da bi v celoti odražal dejavnost, zahteve, potrebe ter pričakovanja vseh Slovencev po načelu najširšega pluralizma. Ob tem načelu - je bilo rečeno - se želi stalno in dosledno navdihovati tudi Slovenska kulturno-gospodarska zveza sama, ki upoštevajoč svojo nestranksko strukturo zavrača vsakršno ozko lotizacijsko strankarsko logiko in se zavzema za tvorno sodelovanje vseh komponent pri uveljavljanju interesov vseh Slovencev v Italiji, ne glede na svetovnonazorske razlike. To je edino možno izhodišče za obstoj in učinkovito delo manjšinske organizacije in ustanov, ki so vanjo vključene.

Izvršni odbor SKGZ je na četrtkovi seji razpravljala tudi o nedavnem incidentu na jugoslovansko-italijanski meji, v katerem je bil ubit turški državljani, ki je hotel ilegalno prestopiti mejo. Ta dogodek je globoko odjeknil na obeh straneh meje. Izvršni odbor SKGZ smatra, da je uporaba strelnega orožja ob meji, ki jo tako radi proglašamo za najbolj odprto mejo, nedopustno in nepojmljivo ter v popolnem nasprotju s procesi odpiranja meja v Evropi. Ilegalni prehodi državne meje ne morejo na noben način opravičevati streljanja na ljudi. Takšno dogajanje ob meji je škodljivo tudi za sožitje med tu živčim slovenskim in italijanskim prebivalstvom, ker daje povod za zaostrovanje odnosov. Izvršni odbor SKGZ zato pričakuje od jugoslovanskih oblasti, da bodo ukrenile vse potrebno, da bi se takšni dogodki ne ponovili.

Z nič manjšo zaskrbljenostjo gleda izvršni odbor SKGZ na predlog zveze vlade v Beogradu, da bi dopolnila zakon o prehodu državne meje in o

gibanju v obmejnem pasu, ki predvideva razširitev obmejnega pasu s sto na tisoč metrov in širi pristojnosti enot JLA pri nadzoru gibanja ljudi. Te predloge smatra IO SKGZ prav tako za nedopustne in v popolnem neskladju s koncepti gradnje Evrope brez meja ter s koncepti razoroževanja in utrjevanja miru in sožitja med narodi in državami.

Izvršni odbor SKGZ je na četrtkovi seji razpravljala tudi o razsodbi tržaškega sodišča o rabi slovenščine v tržaškem občinskem svetu. Kot je znano, gre za primer, ob katerem je bila svetovalcu Parovelu pred sedmimi leti onemogočena raba slovenskega jezika na seji občinskega sveta. Razsodba je po sedmih letih potrdila nesprijemljiv položaj, ki ga prinaša večno odlašanje z zakonskim reševanjem vprašanj naše skupnosti, zaradi česar tako pomembna vprašanja ostajajo v principu še vedno nerešena in dovoljujejo različne interpretacije obstoječih zakonskih določil. Zanimivo pa je v zvezi s to razsodbo, ker jasno nakazuje, da po sodnikovem mnenju obstaja pravica do rabe slovenščine v rajonskih svetih tržaške občine, v kolikor to predvideva 27. člen pravilnika rajonskih svetov. Gre za izredno pomembno ugotovitev, saj je bila ravno raba slovenščine v nekaterih rajonskih svetih v zadnjih mesecih hud kamen spotike in tarča brezobzirnih napadov tržaških nacionalistov.

■ V Prosvetnem domu na Opčinah bo danes ob 17. uri srečanje upokojencev sindikata SPI-CGIL, na katerem bodo razdelili izkaznice za tekoče leto. Podoben praznik včlanjevanja bo ob 16. uri tudi v dvorani ARCI v Ul. Biasoletto 4/A pri Sv. Alojziju.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in ded

Franc Husel

Pogreb bo danes, 3. t. m., ob 12.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v zgoniško cerkev.

Žalujoca žena Pavla, sinova Vojko in Miloš z družinama, sestra Ida ter brata Mirko in Milan.

Repnič, 3. marca 1990
(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

Ob smrti Franca Husla, bivšega občinskega svetovalec, izreka svojcem iskreno sožalje

uprava Občine Zgonik

3. 3. 1989 3. 3. 1990

Ob 1. obletnici smrti nepozabnih

Sergija in Gabrija Husuja

se ju spominjajo prijatelji s Proseka in Kontovela

Prosek, Kontovel, 3. marca 1990

Ob prvi obletnici smrti dragih

Sergija in Gabrija Husuja

se ju z ljubeznivo spominjajo strici Pino, Claudio ter Luciano, teta Pina in družina Tossutti.

Trst, 3. marca 1990

3. 3. 1989

Ob prvi obletnici smrti predragih

Sergija in Gabrija

se ju spominjajo ženi z otroki ter mama in tata.

Najlepša hvala vsem, ki krasijo njihov grob.
Prosek, 3. marca 1990

Spomin na »predsednika vseh Italijanov«

Pertinijeva odprtost zgled za premoščanje razdvajanj

Tudi Tržačani so se sinoči poklonili spomenu »predsednika vseh Italijanov«, kot bo ostal v zgodovini označen Sandro Pertini. V nabitni dvorani hotela Savoia Excelsior je bila sinoči namreč osrednja komemoracija, ki jo je priredila tržaška federacija socialistične stranke in na kateri sta spregovorila tudi predstavnika Krščanske demokracije Dario Rinaldi in komunistične partije Antonino Cuffaro. Kot je uvodoma dejal pokrajinski tajnik PSI Perelli, je bil to najboljši način za počastitev Pertinijevega spomina, saj je bil pokojni predsednik res predstavnik vseh Italijanov.

To misel so ponovili skoraj vsi sinočnji govorniki, ki so sicer poudarili tudi različne Pertinijeve značilnosti. Predsednik tržaškega gibanja mladih socialistov Brenno Todero, ki je poudaril, da bo Pertini vselej ostal ideal mladih socialistov, je tako podčrtal njegovo trdovratnost in požrtvovalnost. Dario Rinaldi je nato poudaril, da je Pertini s svojim humanim socializmom in s svojo vero v demokracijo in svobodo, ki so jo politiki drugih narozorov delili z njim, prebudil civilno zavest Italijanov. Prav na ta način mu je namreč uspelo doseči to, kar se je marsikomu zdelo nedosegljivo: da so ljudje dobili novo zaupanje v državo, ki se v tistih letih ni mogla ponašati s svojim »zdravstvenim stanjem«.

Cuffaro pa je opozoril na Pertinijevo solidarnost z vsemi ljudmi, zlasti z najšibkejšimi družbenimi sloji in na njegovo politično odprtost. Pertini namreč ni bil nikoli sektaš in ni nikoli zagovarjal ozkih strankarskih interesov. Njegovi edini interesi so bili interesi ljudi. Zato je poklon Pertiniju namenjen vsej njegovi generaciji, ki je v sebi nosila seme demokracije in svobode, seme, ki je vzkliklo med borbo proti fašizmu. Prav zaradi tega - je še

poudaril Cuffaro - je Pertini vselej želel, da bi se napredne sile v naši državi združile in dale novega zagona republikli. V tem smislu je vedno poudarjal potrebo, da PSI in KPI premostita nerazumevanje in konflikte.

Zadnji je sinoči spregovoril senator Arduino Agnelli, ki je orisal Pertinijevo politično pot od občinskega sveta v Stelli do predsedstva republike. Opozoril pa je predvsem na njegovo borbo proti fašizmu. V tem okviru je povedal tudi nekatere anekdote, ki osvetljujejo Pertinijev uporni in protikonformistični značaj. Spomnil pa je tudi na njegovo potovanje v Trst po razkolu v tukajšnjem odboru za narodno osvoboditev CLN in na njegov poskus, da bi zgladil spor s komunisti. (bg)

Na sliki (foto Križmančič) udeleženci sinočnje spominjske svečanosti.

Dan pred začetkom Nauticampa

Na Pomorski postaji seminar o najemanju turističnih plovil

Letošnji 13. sejem počitniške opreme, čolnov, šotorov in prikolic Nauticamp, ki bo od 8. do 12. marca na tržaškem velesjemu in na nabrežjih, bodo odprli s seminarjem na vsedrjavni ravni, na katerem bodo prvič v Italiji predstavili nov pravilnik o najemanju in brokerstvu turističnih čolnov. Dan pred otvoritvijo sejma, in sicer v sredo, 7. marca, bodo v kongresnem središču Pomorske postaje priredili seminar (s pričetkom ob 10. uri), na katerem bodo sodelovali predsednik višjega sveta ministrstva za trgovinsko mornarico Francesco Alessandro Querci, ugledni avstrijski izvedenci Hugo Hermann, Hannelore Conrad in Siegfried Werschlein ter predsednik združenja Mare club d'Italia odv. Antonio Mazza, ki je tudi avtor enega od prvih predlogov o pravnem definiranju dejavnosti najemanja turističnih plovil. Ta predlog so nato pregledali in spremenili na ministrstvu za trgovinsko mornarico, katerega predstavnik Vincenzo Mucci in Nicola Delli Santi bosta na tržaškem zasedanju orisala nove predloge ministrstva na tem področju.

Seminar na Pomorski postaji bo tematsko razdeljen na dva dela: prvi bo posvečen pravnim aspektom servisnega podjetja za navtični turizem in profesionalnemu profilu podjetnika na tem področju, drugi pa gospodarskim problemom sektorja, katerega delokrog znaša več kot dvajset milijard lir letno. O gospodarskih aspektih najemanja turističnih plovil bo uvodno poročilo imel ravnatelj turističnih servisov Confindustrie Angelo Pafundi.

Sicer sta oba problema, pravni in ekonomski tesno povezana: prav po-

manjkanje pravne ureditve je namreč po mnenju operaterjev odtegnilo italijanskemu tržišču veliko potencialnih klientov, ki so se raje obrnili na druge obmorske države, kot so Grčija, Turčija in Jugoslavija.

V zvezi z bližnjim začetkom Nauticampa naj še omenimo, da je na pomolu Pescheria na razpolago še okrog petdeset privezov za rabljene čolne, ki bi jih lastniki želeli prodati. Interesenti naj se obrnejo na upravo Avtonomne ustanove za tržaško pristanišče.

Seminar o proizvodnosti male industrije

Vsedrjavni komite za majhno industrijo konfederacije Confindustria in komite za malo industrijo tržaškega Združenja industrij bosta v ponedeljek, 5. marca, priredila v Trstu seminar o delovanju in o programih za izboljšanje proizvodnosti malih industrijskih podjetij. Organizatorji želijo predvsem spodbuditi uvajanje takojmenovanih »kakovostnih sistemov« in »izboljševalnih programov«, želijo pa tudi spregovoriti o novih izzivih, ki jih podjetništvu zastavlja perspektiva evropskega združenega tržišča.

Osrednje poročilo bo na seminarju imel direktor univerzitetnega konzorcija za inženirstvo kvalitete v Pizi Piero De Risi, ki bo govoril o kakovosti in drobnih industriji. Na seminarju, ki se bo začel ob 15. uri v palači Ralli, pa bodo poročali tudi Franco Romano, Riccardo Illy in Fabio Verginella.

Kdor povzroči splav bo lahko dobil odvezo pred izobčenjem

Za katoličane, ki povzročijo splav, predvideva katoliška cerkev izobčenje. To skrajno obliko kazni je tržaški škof Bellomi te dni bistveno omilil, saj je izdal odlok, s katerim podeljuje vsem duhovnikom tržaške škofije možnost, da dajo odvezo za ta prekršek. V cerkvi sv. Justa, sv. Antona Taumaturškega, v miljski stolnici in Marijinem svetišču na Griži bo koncesija veljala vse leto, v ostalih tržaških cerkvah pa le v adventu in v postnem ter velikonočnem času, vse do nedelje sv. Trojice. Duhovniki bodo to odvezo lahko podeljevali vse leto tudi v bolnišnicah, zaporih, zdravstvenih domovih, klinikah in domovih za ostarele.

Svoj normativni poseg je škof Bellomi izoristil tudi za to, da je pojasnil smisel izobčenja. V škofijski noti ugotavlja, da je izobčenje skrajni poskus za zaščito otrokovega življenja, in to že ko je v materinem telesu. Toda kazeni označujejo usmiljenost, potreba po ozdravljenju in vzgajanju, saj je njen resnični cilj ustvarjanje trdne vesti. Škof zaključuje dokument z željo, da bi tržaške matere, ki so morebiti v dvomu zaradi splava, sledile »zgodbi Kristusove matere, ki je tudi v trenutku težke preizkušnje vedno ostala varno zatočišče za še nerojenega sina«.

V okviru praznovanj 8. marca

Pri SKD Tabor pripravljajo razstavo »Čipke in še kaj«

Med tistimi, ki se že vestno pripravljajo na letošnje praznovanje 8. marca je tudi SKD Tabor z Opčin.

Že v torek zvečer ob 20. uri bodo namreč v dvorani Prosvetnega doma odprli razstavo z naslovom »Čipke in še kaj«. Gre za zelo izvirno pobudo, na kateri se bodo s svojimi izdelki predstavile gojenke čipkarske šole iz Žirov, sodelovale pa bodo tudi ženske in dekleta domačega krožka »Ob pletenju še kaj« in pokazale svoje izdelke. Gojenke šole iz Žirov bodo med drugim prikazale izdelovanje idrijskih čipk, tako, kot jih poznamo mi, ki pa jih v Žireh izdelujejo povsem drugače. Gojenke in njihova učiteljica se bodo na večeru predstavile v narodnih nošah in v praksi pokazale, kako se klekljajo te lepe čipke, zraven pa bodo še kaj lepega zapele.

Domača skupina »Ob pletenju še kaj«, ki deluje v okviru SKD Tabor že drugo leto, pa se bo predstavila s kvačkami in s tako imenovanimi filet-čipkami, ki jih izdelujejo na prav poseben način.

Obiskovalci si bodo na razstavi lahko ogledali tudi zelo stare čipke, ki jih bodo prinesle s seboj gojenke šole iz Žirov. Razstava bo na ogled teden dni. To bo prvi del praznovanja dneva žena. Že v četrtek, 8. marca, pa bo v organizaciji ženske zbornice Tabor v Prosvetnem domu osrednja proslava tega ženskega praznika. Na njej se bo predstavila skupina deklet, ki obiskuje na Opčinah tečaj izraznega plesa, ki ga vodi Milojka Garzarolli. Skupina se bo predstavila z dvema točkama, in sicer s plesoma Cirkus in Stroj.

Na prireditvi bo sodelovala tudi folklorna skupina osnovne šole France Bevk z Opčin, in sicer s spletom belokranjskih plesov. Skupino vodi Anka Kocjančič, narodne noše pa je mladim plesalcem posodilo ŠD Mladina iz Križa. Na prireditvi bosta nastopila še ženski in moški pevski zbor Tabor, ki ju vodi prof. Sveto Grgič. Bogatemu in pestremu programu bo nato sledila družabnost, ki je v Prosvetnem domu na Opčinah vedno zelo prijetna.

(N. L.)

gledališča

VERDI
Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, L.

Danes, 3. marca, ob 17. uri (red S) zadnja ponovitev baletne predstave CARMEN in BUTTERFLY baletne skupine Teatro Nuovo iz Turina. Vstopnice so na razpolago pri blagajni gledališča.

ROSSETTI
Danes, 3. marca, ob 20.30 (red prost) bo Duetto 2000 predstavil skupino Compagnia Philippe Genty z delom DESIRS PARADE Philippa Gentyja. V abonmaju odrezek št. 6B. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti. Jutri zadnja predstava ob 16. uri.

LA CONTRADA - CRISTALLO
Danes ob 16.30 in 20.30 bo na sporedu predstava: MA NON ANDARE IN GIRO TUTTA NUDA Georgesa Feydeaua. Zadnja predstava bo jutri ob 16.30.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
Kulturni dom - ponovitev danes, 3. marca, ob 14.30 predstave TETOVIRANA ROŽA v režiji Maria Uršiča.

tržno obvestilo

V ZDA jo je lansirala neka multinacionalka za lepoto

Tabletka proti gubam Korff

MILAN — Novost prihaja iz Amerike, kjer so se nekateri raziskovalci po odkritjih o učinkovitosti retinola proti gubam odločili, da uporabijo iste aktivne snovi v obliki »tabletk«.

Na osnovi raziskovanj, ki sta jih na Xienta Institute v Bernvillu v Pennsylvaniji raziskovalca Harry Elden in Elizabeth Sweitzer opravila o učinkovitosti retinolske kreme proti gubam, je kot kaže prišlo do nadaljnjih briljantno opravljenih študij, ki so imele namen, da bi strnile to učinkovitost v tabletko.

Ameriška raziskovalca Elden in Sweitzer sta poleg tega, da sta potrdila sposobnost retinolske kreme da izredno omeji globino in število gub, tudi odkrila, da vključitev retinolske tabletko v vsakdanjo prehrano za vsaj dva meseca in v povezavi z uporabo kozmetične kreme, pomnoži učinkovanje te kreme proti gubam.

Novo retinolske tabletko, ki jih proizvaja Korff, vsebujejo različne količine retinola, in sicer od 1400 do 2000 mednarodnih enot.

Kozmetična krema proti gubam in retinolske tabletko za dopolnitev njene učinkovitosti, ki so že na prodaj v Ameriki, se nahajajo tudi v italijanskih lekarnah.

razstave

V TK Galeriji bo do 14. marca razstavljal svoja dela JANEZ MATELIČ.

V galeriji Torbandena je na ogled razstava slikarja TANCREDIJA.

V galeriji Tommaseo v Ul. del Monte 2/1 razstavlja do 7. marca milanski slikar PAOLO SANDANO po sledečem urniku: od ponedeljka do sobote ob 17. do 20. ure.

V galeriji Cartesius v Ul. Marconi 16 razstavlja svoja olja furlanski slikar Dario DELPIN. Razstava bo odprta do 15. marca po običajnem urniku.

SKD Tabor - Opčine, Prosvetni dom - V okviru praznovanja dneva žena bo v torek, 6. marca, ob 20. uri odprte razstave ČIPKE IN ŠE KAJ. Razstavljata klekljarska šola Žiri in domači krožek Ob pletenju še kaj. Samo na dan otvoritve bodo razstavljeni tudi čipke iz prejšnjega stoletja, klekljarice pa bodo prikazale svoja dela. Vabljeni!

Sklad Mitja Čuk vabi na odprte razstave MILKO BAMBIČ - OTROKOM V TEŽAVAH v ponedeljek, 5. marca, ob 20. uri v Peterlinovo dvorano v Ul. Donizetti 3, Trst.

FRANKO in CLARA sta se vzela, veseli se žlahta cela. Naj ljubezen vajina traja in štemajta sa do kraja. To želijo za dolga leta Nona, Nives, Giorgio in Teta.

čestitke

Pri Sv. Jakobu sta se poročila, na Ul. Flavia preselila, kjer 55 let srečno živi MARCELLO BLOCKER in ALBINA FILIPPI. Čestitajo jima otroci, sorodniki in prijatelji.

razne prireditve

KD Lipa vabi danes, 3. marca, ob 20.30 v Bazovski dom NA SREČANJE OB DNEVU SLOVENSKE KULTURE. Sodelujejo otroci, harmonikarji in domači zbor. Vabljeni!

Slovenski kulturni klub, Ul. Donizetti 3, vabi danes, 3. marca, na srečanje z naslovom KAM NA UNIVERZO. O svojih prvih izkušnjah in problemih bodo govorili mladi univerzitetni študentje. Začetek ob 18.30.

Otroški pevski zbor »Slovenski šopek« iz Mačkolj priredi ob 20-letnici delovanja KONCERT, ki bo v Srenjski hiši jutri, 4. marca, ob 17. uri. Sodeloval bo dekliški pevski zbor. Vabljeni!

MePZ Sveti Jernej prireja ob Prešernovem dnevu, prazniku slovenske kulture, VEČER SLOVENSKE PESMI, posvečen 85-letnici skladatelja Ubalda Vrabca v nedeljo, 4. marca, ob 17. uri v Finžgarjevem domu na Opčinah. Sodelujejo: zbori Vesela pomlad - vodi Franc Poharjač, Saša Martelanc s priložnostnim govorom, zbor Sovodenski dekleta - vodi Sonja Pelicon, mladinska skupina Tamara Petaroz iz Finžgarjevega doma z odlomki iz zbirke novel Ob kresu življenja Zore Tavčar - Rebula, pripravila Lučka Susič, MePZ Sveti Jernej - vodi Janko Ban, povezovala Nataša Sosič - Fabjan. Vabljeni!

Zveza sindikata SPI-CGIL za Zahodni Kras in občine Zgonik vabi vse upokojence NA PRAZNIK VČLANJEVANJA 1990, ki bo v Domu A. Sirka v Križu v ponedeljek, 5. marca, ob 17.30.

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu bo v ponedeljek, 5. marca, večer z naslovom SREČANJE S KONVERTITOM. Govoril bo prof. Ivan Mesiček iz Maribora. Začetek ob 20.30.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu vabi na predavanje Lojzeta Abrama O OBISKU MEHIKE, ki ga bo dopolnil z diaproizviti. Predavanje bo v sredo, 7. marca, ob 16. uri v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20. Na koncu se bomo zadržali ob kozarcu domače kapljice.

AO Jaka Štoka Prosek-Kontovel priredi ob mednarodnem dnevu žena KULTURNO-ZABAVNI PROGRAM v soboto, 10. t. m., ob 20. uri v Kulturnem domu na Proseku. Vabljeni!

TK TRŽAŠKA KNJIGARNA DO 31. MARCA IZREDNI POPUSTI
Obiščite nas, ne bo vam žal!
TRŽAŠKA KNJIGARNA Trst - Ul. sv. Frančiška 20

DRUŠTVO ZAMEJSKIH LIKOVNIKOV
sklicuje
SESTANEK ČLANOV
v ponedeljek, 5. marca, ob 20. uri v prostorih društva I. Cankar v Ul. Giuliani 48.

včeraj - danes
Danes, SOBOTA, 3. marca 1990
KUNIGUNDA
Sonce vzide ob 6.40 in zatone ob 17.54 - Dolžina dneva 11.16 - Luna vzide ob 9.24 in zatone ob 0.51.
Jutri, NEDELJA, 4. marca 1990
KAZIMIR

PLIMOVANJE DANES: ob 0.28 najvišja 37 cm, ob 7.47 najnižja -29 cm, ob 14.05 najvišja 1 cm, ob 18.08 najnižja -6 cm.
VREME VČERAJ: temperatura zraka 12,5 stopinje, zračni tlak 1016,5 mb naraščajoča, veter 15 km na uro severozahodnik, vlaga 25-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje razgibano, temperatura morja 9,9 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI in OKLICI
RODILI SO SE: Rossella Ricci, Lorenzo Pamich, Daniel Portas.

UMRLI SO: 81-letna Anna Canicatti por. Casa, 83-letna Lucia Bontempo vd. Cattalani, 64-letni Gaetano Mazzanti, 82-letni Giovanni Santini.

OKLICI: zidar Andrea Ricci in prodajalka Tiziana Quartana, zdravnik Stefano Fabbro in biologinja Cristina Movia, mehanik Fabrizio Millo in uradnica Elvira Marrazzo, geometer Sergio Debarbora in uradnica Silva Savio, uradnik Alessandro Vatovec in uradnica Antonella Canelli, uradnik Alessandro Carta in uradnica Antonella Ferluga, tehnični uradnik Roberto Gustin in uradnica Dolores Kozlovič, uradnik Mauro Abate in računovodkinja Arianna Sal, kovač Stefano Marusig in prodajalka Fabiana Vignes, šofer Roberto Abrami in gospodinja Rita Ferfila, uradnik Stefano Romani in uradnica Francesca Martiri, prodajalec Marco Ceppi in uradnica Roberta Becci, finančni stražnik Giuseppe Fichera in v pričakovanju zaposlitve Laura Lucia Sapienza, biolog Giorgio Bernard in glasbenica Roberta Bertolin, uradnik Giampaolo Angeletti in prodajalka Maria Concetta Sifanno, delavec Giuliano Tiberio in zadolžena za obnovitvena dela Enzina Carbone, prevoznik Bruno Detela in bolničarka Gianna Puzzer, mesar Arno Ziberna in prodajalka Roberta Dordei, polagalec parketov Italo Ceppa in gospodinja Barbara Fort, elektrikar Luciano Adamo in uradnica Luciana Gregoris, šolnik Roberto Pertot in predstavnica Roberta Calgaro, agent Paolo Varone in gospodinja Lourdes Todisco, finančni podčastnik Alberto Ciotola in šolnica Rosanna Diadema, tehnični uradnik Alessandro Waiglein in univerz. študentka Marta Cernecca.

IV. zimske igre Sklada Mitja Čuk bodo jutri, 4. marca, v Zabicah. Prijave za avtobusni izlet in tudi samo za kosilo na sedežu Sklada, Proseška ul. 133, ob 8. do 10. ure in v baru Prosvetnega doma na Opčinah. Informacije po tel. 212289.

Združenje aktivistov in invalidov NOV, KRUT in Društvo slovenskih upokojencev v Trstu vabijo v mesecu aprilu na enotedensko bivanje v Makarski. Prijave in informacije na sedežu organizacij v Ul. Cicerone 8/b, tel. 360324, od 5. marca dalje.

mali oglasi

OSMICO je odprl Zvonko Ostrouška, Zagradec 1. Toči belo vino in teran.

ZAJČKA FARMA v Repnici — osmica je odprta.

PRIDNO in vestno prodajalko išče trgovina oblačil. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Prodajalka".

UNIVERZITETNA študentka nudi lekcije iz angleščine. Tel. 229234.

PRODAM motor husqvarna WRK 125, letnik konec '88, kakor nov. Tel. (0481)533285.

PRODAM renault super 5 TSE, bele barve, letnik avgust '85, z dodatnimi deli. Cena po ceniku revije Quattroruote. Tel. na št. 299622 v večernih urah.

PRODAM opel kadett 1.2 S sive metalizirane barve, prevoženih 50.000 km. Cena po dogovoru. Tel. 280813 ob urah obedov.

PRODAM renault supercinque GTL, petero vrat, bele barve, prevoženih 30.000 km. Cena po dogovoru. Tel. 280813 - ob urah obedov.

PRODAM ford fiesta, letnik '79, po ugodni ceni. Tel. 299537.

OPRAVLJAM vsa soboslikarska, pleskarska dela, polaganje parketa, brušenje ter lakiranje, barvanje fasad, zaščito fasadne opeke in streh. Tel. (003861) 374400 ob delavnikih od 8. do 13. ure.

IŠČEM honorarno zaposlitev kot kuhar ob koncu tedna. Tel. (003866)54139 po 20. uri.

UVOZNO/IZVOZNA firma zaposli knjigovodjo z znanjem zunanjetrgovinskega poslovanja in knjigovodstva. Plača bo primerna sposobnostim. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Knjigovodja".

SVOBODO ali novega gospodarja si je izbral pav (samec). Poštenega najditelja, verjetno v okolici Sovodenj, naprosam naj se zglesi po tel. (0481)882354, po možnosti v večernih urah.

ITALIJANSKA FIRMA s sedežem v Trstu zaposli osebe za razširitev svoje komercialne dejavnosti v Jugoslaviji. Zahteva se lastno prevozno sredstvo in znanje italijanščine. Tel. na št. (040) 362655 od 9. do 12.30 od ponedeljka do petka.

menjalnica

AMERIŠKI DOLAR	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
1263,300	1250,—	8,20	Japonski jen	8,441	8,20
737,820	736,—	837,50	Švicarski frank	840,700	837,50
218,340	216,50	104,30	Avstrijski šiling	104,768	104,30
655,470	653,—	189,—	Norveška krona	192,200	189,—
35,477	35,—	201,—	Švedska krona	205,250	201,—
2107,100	2090,—	8,—	Portugalski eskudo	8,414	8,—
1965,400	1945,—	11,—	Španska peseta	11,511	11,—
192,290	190,—	900,—	Avstralski dolar	966,—0	900,—
7,816	7,40	100,—	Jugoslov. dinar	—	100,—
1062,—	1020,—	—	ECU	—	—

BKIB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
Tel.: Sedez 040/67001 Agencija Domje 831-131 Agencija Rojan 411-611

Včeraj predstavili osnutek volilnega programa

KD potrjuje Scarana kandidata za župana

Toda moral se bo bolj podrediti navodilom stranke

Krščanska demokracija bo na občinskih volitvah v Gorici ponovno kandidirala Antonia Scarana za župana mesta. Odločitev se uradno potrdili včeraj na srečanju z novinarji, ki sta se ga poleg Scarana udeležila tudi občinski in pokrajinski tajnik stranke Mattei in Grion. Scarano ponovno kandidaturu na čelu liste KD je predložil s tajnim glasovanjem potrdil strankin mestni odbor: 15 članov je bilo za, dva proti, štiri so se vzdržali.

Čeprav izid glasovanja kaže, da niso v stranki vsi navdušeni nad to izbiro, je potrditev Scarana znak ugleditve sporov med strankami. Kot znano pripada Scarano manjšinski (v krajevnem merilu) Andreottijevi struji in je v tem svojstvu dokaj kritično nastopil na krajevnih strankinih kongresih. Toda popularnost, ki jo uživa med volilci, in težavnost volilne preizkušnje sta narekovali stranki izbiro "močnega" kandidata, kakršen je v tem trenutku najbrž samo dosedanji župan.

To ne pomeni, da mu stranka ne bo postavila nekoliko drugačnih pogojev kot v preteklosti. Vsi kandidati KD na občinskih in rajonskih volitvah bodo namreč morali predhodno podpisati politično obvezo, da bodo spoštovali strankine smernice in navodila v upravnem mandatu. V obvezi je med drugim zapisano, da bodo morali kandidati »spoštovati statutarne norme in pravilnike, uvesti boljše obnašanje, valorizirati vse institucijske organe demokratičnega predstavnštva, kot so Svetovalske komisije in Rajonski sveti, priznavati - sicer različno - politično vlogo opozicij«. Nobena skrivnost ni, da so prav Scaranu mnogi v krščanski demokraciji kot tudi izven nje doslej očitali preveč samovoljno vodenje občinske uprave. Prav tako bo moralo v bodoče priti do večjega sodelovanja z drugimi upravami (Trgovinsko zbornico, Deželo, Pokrajino), s katerimi je bila Goriška občina v zadnjih letih večkrat v konfliktu.

Toliko o notranjih odnosih oz. odnosih med predstavniki stranke relativne večine na čelu raznih uprav. Kar zadeva politična zavezništva, je občinski tajnik Mattei potrdil, da se KD zavzema za ohranitev sedanje politične večine, v okviru katere pa ima krščanska demokracija, po svoji volilni moči, največjo težo in odgovornost. Na izrecno vprašanje, ali bi lahko prepustili župansko mesto komu drugemu (socialisti so pred dnevi uradno izjavili, da ni nujno, da KD ohrani župana za vselej) je pokrajinski tajnik Grion rezko odvrnil: »Spriči razmerij sil v Gorici si tega vprašanja sploh ne postavljamo«. Stranka želi seveda potrditi in če mogoče izboljšati rezultat prejšnjih občinskih volitev, ko je dobila 18 od 40 občinskih svetovalcev. Vsekakor tudi manjša izguba glasov, pravijo, ne bi stranki odvzela vodilne vloge v mestu.

Mattei je na kratko orisal glavne smernice volilnega programa, ki ga bodo v podrobnostih še izpopolnili, tako kot kandidatno listo. Osrednje točke lahko povzamemo takole: Gorica naj iz marginalnosti pridobi središčno vlogo kot stičišče v novi Evropi; preveriti bo treba vojaške služnosti in s premikom enot vojske izven mesta (a ne z občinskega ozemlja) preurediti vojašnice v drugačne namene; ovrneti mednarodno vlogo mesta na kulturnem in znanstvenem področju; posvetiti večjo pozornost socialnim vprašanjem od problemov ostarelih,

do stanovanjskih vprašanj, onesnaževanja, ureditve prometa, uničevanja odpadkov.

Spregovoril je tudi Scarano, ki je dejal, da se je še pred nekaj meseci po 10-letnem županovanju nameraval odpovedati tretjemu mandatu. Premislil se je tudi zato, ker so se uglasila nekatera nesoglasja v stranki in ga danes podpira KD v celoti, predvsem pa, ker meni, da »danes, ko so najtežji problemi mesta rešeni, skušajo nekateri odvzeti večinski stranki njene odgovornosti. Toda treba je dokončati še marsikaj, zato je potrebna kontinuiteta v delu«. Scarano je nato navedel nekatere dosežke v dosedanjem upravljanju mesta, od pridobitve paketa za Trst in Gorico do podaljšanja proste cone, kar je rešilo najbolj pereče gospodarske probleme. V obračun sodijo še stabilnost političnega okvira, udržitve sožitja s Slovenijo, usmeritev v obnovu mestnega jedra in drugo. Kaj pa vnaprej? »Dosljej so nas pogojevali problemi dela in zaposlovanja. Odslej se bomo lahko v večji meri posvetili izboljšanju kakovosti življenja v mestu. Semkaj sodi ureditev prometa, parkirišč, otokov za pešce, obnova mesta, preureditev bivše policijske vojašnice v Ul. S. Chiara ter poslopja INPS na vogalu ulic Mazzini, Crispi in De Gasperi. V vili Ritter pa naj bi deloval pomemben mednarodni humanistični center, nekaj takega kot je za znanstvenike Erice. Sicer pa bomo o tem in marsikem drugem še govorili«.

Film video monitor v ocenah uglednih gostov

Film sredstvo za spoznavanje na poti združevanja v Evropi

Razstava satiričnih vinjet in film. Dvoje različnih oblik umetniškega izražanja, ki ju povezuje značilnost, da z neposredno sporočilnostjo podob omogočata razumevanje in posredovanje informacij tudi preko jezikovnih pregrad. Tako se je sinoči v Kulturnem domu začel 5. Film video monitor. V galeriji so odprli razstavo vinjet karikaturlista Franca Jurija, ki vsak dan na prvi strani Dela "obdeluje" s kančkom potrebne zlobe in ironije »jugoslovanski muppet show«, kot je sam imenoval stvarnost iz katere črpa navdih za svoje satirične puščice. Prava satira je danes na Vzhodu, kjer ji dogajanje vsak dan nudi obilno snov za izživiljanje, je še dejal Juri, ki je tudi pojasnil, da je skozi prizmo ironije mogoče boljše razumeti marsikateri aspekt zapletene stvarnosti.

Prav tako je tudi film, s svojimi seveda drugačnimi izraznimi značilnostmi sredstvo za spoznavanje ali preverjanje kulturne in družbene stvarnosti. To misel je poudarila podpredsednica deželne sveta Augusta De Piero Barbina v svojem posegu ob odprtju 5. Film video monitorja. Možnost spoznavanja sosednje stvarnosti, še posebno v sedanjem tako živem trenutku hitrih sprememb, je dragocena priložnost, ki celo presega kulturno vsebino prireditve. Spoznavanje je bogastvo, saj na njem lahko gradimo skupno pot.

Predsednik sveta za kulturo pri Socialistični zvezi Slovenije Peter Kovačič je dejal, da pomeni FVM stalno afirmacijo slovenske kulture v italijanskem in širšem evropskem prostoru. To integrira Slovenijo v kulturno občestvo Evrope kot skupne domovine narodov in kultur, v kateri imajo manjšine nenadomestljivo vlogo katalizatorja duhovnih in ustvarjalnih potenc dveh narodov, obenem pa ohranjajo potrebno kritično distanco do obeh.

Janez Povše, predsednik odbora za kulturo SKGZ, je poudaril uspeh manifestacije, ki je nastala kot sinteza smotrnega vodenja in entuziazma skupine Kinoateljaja, da praznuje v nelahkih pogojih že 5. izvedbo. Označuje jo predvsem odpiranje do vseh slovenskih komponent, do večinskega naroda in matične domovine.

Pokrajinski odbornik za kulturo Giovanni Battista Panzera je tudi v imenu kolege Agatija, ki vodi enak resor na Goriški občini, podčrtal pozitivnost spoznavanja kulturnega in družbenega utripa in torej dragoceno vlogo takih manifestacij.

Zadnji je prišel do besede še režiser Filip Robar Dorin, ki je na kratko predstavil *Veter v mreži*, film o času - kot sam pravi - ko je Slovenija še bila Evropa. O filmu samem, ki pripoveduje o kulturnem vrenju med mladimi slovenskimi avantgardnimi intelektualci v 20. letih v Novem mestu pa bomo še podrobneje poročali.

DANAŠNJI SPORED

- 9.30 (tv) Moč in nemoč slovenskega liberalizma, r. L. Bizilj
- 10.30 OKROGLA MIZA - Slovenija '90: izzivi političnega pluralizma v medijskih kulturah
- 15.00 (tv) Zamejci - informativni spored
- 15.00 (tv) Vojaki zgodovine, r. A. Stojan
- 16.00 (tv) Moč in nemoč slovenskega liberalizma, r. L. Bizilj
- 17.30 (tv) Pripovedke iz medenega cvetličnjaka, r. B. Šprajc
- HOMMAGE JOŽETU BABIČU:
- 20.30 (kratki film) Barve spomina (film) Po isti poti se ne vračaj
- 22.30 (tv) Pogreb
- 22.30 (kratki film) Silicijev horizont, r. Manufaktura za arhitekturo in film (video) Video v Sloveniji (razni avtorji)

Opomba: Z masnim tiskom so označene predstave v veliki dvorani, ostale so v mali.

Na večeru Slavističnega društva Priscrčno z Ljubko Šorli

»Načrtov v glavnem ne delam, to prepuščam mlajšim. Sicer bi rada še pisala, predvsem bi se rada posvetila mladini, na katero sem srčno navezana in kateri sem posvetila doberšen del svojega pesnikovanja«. Tako je svoje razmišljanje sklenila Ljubka Šorli-Bratuž na srečanju, ki sta ga v Kulturnem domu pripravila Slavistično društvo in uprava doma ob 80-letnici pesnice.

Intimno srečanje z jubilatko se je začelo s kulturnim prispevkom Sanje Ferlan, ki je zaigrala na flavto, in Alenke Florenin, ki je prebrala Šorlijeve pesmi. V odsotnosti Franca Bernika je njegovo razmišljanje o pesnici prebral Aleksij Pregarc. Iz povedanega izhaja, da predstavlja Šorlijevo pesniško delo združeno ob tako pomembnem jubileju dogodek vreden vse pozornosti, tudi zato ker ima jubilatka v naši književnosti že določeno nezamenljivo mesto.

O svojem pesnikovanju, pogledu na svet, predvsem o svoji navezanosti na slovenski narod je Ljubka Šorli, na prošnjo Janeza Povšeta, povedala marsikaj zanimivega. Pisanje pesmi ji je bilo v veliko oporo, predvsem v težkih časih, ki jih v njenem dolgem življenju ni bilo malo. Njeno pisanje je predvsem izraz srca, žalostnih in veselih trenutkov. Med zadnjimi je omenila tudi močeno manifestacijo 20. maja na Travniku, ki ji je ostala v trajnem spominu in je temu dogodku tudi posvetila pesem. Optimistični naboj, ki izžareva iz njene poezije, predstavlja v bistvu njeno globoko vero in ljubezen do naroda.

Na sliki: Ljubka Šorli-Bratuž na srečanju v Kulturnem domu. (foto Pavšič)

Posvet PSI o zdravstvu

Goriška federacija socialistične stranke prireja danes ob 16. uri javno zborovanje v pokrajinski sejni dvorani na temo "Kakšna je bodočnost zdravstva na Goriškem?". Srečanja se bodo med drugimi udeležili odgovorni za zdravstveno problematiko pri socialistični stranki poslanec Gabriele Renzulli, predsednik Goriške krajevnice zdravstvene enote Gianpaolo Robustelli, deželni svetovalec Luigi Blagis in pokrajinski tajnik PSI Luciano Pini. Govor bo predvsem o aktualnem vprašanju izbiri v zvezi z načrtovano gradnjo nove bolnišnice.

Cumpeta predsednik nadzornega odbora

Deželni odbor je včeraj imenoval Silvia Cumpeto za predsednika pokrajinskega nadzornega odbora, ki preverja legitimnost sklepov krajevnih uprav na Goriškem. Že takoj je pokrajinski tajnik PSI Pini čestital Cumpeti ob imenovanju, ki »pomeni priznanje njegovih dolgoletnih političnih in upravnih izkušenj«.

Vodovodni konzorcij CAFO sporoča, da bo odslej vsak uporabnik lahko za prijavo morebitnih okvar na vodovodnem omrežju klical na novo telefonsko številko 93286.

"Roparja" v odpadu obsodili na leto dni zapora pogojno

Včeraj dopoldne so na sodišču po hitrem postopku obsodili 33-letnega Mirka Teofiloviča iz Nove Gorice na leto dni zapora pogojno in 400 tisoč lir globe zaradi poskusa ropa. Državni pravdnik Raffaele Mancuso in branilec odvetnik Antonio D'Alessandro sta se že pred sodno obravnavo zmenila za končno kazen, kot to dopušča novi kazenski postopnik.

Jugoslovanski državljani je prejšnjo soboto obiskal avtoodpad Giustizieri na Majnici, kjer je skušal odnesti rabljen volan. Gospodar avtoodpada je opazil Teofilovičev namen in ga skušal zaustaviti. Giustizieriju je priskočil na pomoč prijatelj Bruno Beggi. Ropar je nato razbil prazno steklenico in se je s to skušal braniti dvojice. Stekel je do svojega avtomobila in se z njim podal proti mestnemu središču. Tu so ga kasneje aretirali agenti kvesture, ki so ga pospremili v zapor v Ul. Barzelini.

Teofilovič je v prejšnjih dneh skušal dokazati, da sta ga Giustizieri in Beggi v resnici odvedla v bližnji prostor, kjer naj bi ga surovo pretepla. Teofilovičeva verzija očitno ni bila dovolj ve-

rodostojna, saj so ga danes obsodili na leto dni zapora pogojno. Po izplačilu globe so jugoslovanskega državljanu spustili na prostost.

Kulturni večer v Doberdobi

Drevi ob 20. uri bodo počastili praznik slovenske kulture tudi člani kulturnega društva Jezero iz Doberdoba. Prešernovo proslavo bodo priredili na sedežu društva. Na večeru bodo nastopili gojenci glasbene šole iz Nove Gorice in trio glasbene šole Kras iz Doberdoba.

■ Podpredsednik deželne uprave FJK Francescutto je včeraj seznanil deželne odbornike, da je ugodil prošnji turistične in letovičarske ustanove iz Gradeža, ki je že lani decembra meseca zahtevala, da bi ji Dežela dodelila koncesijo za upravljanje tamkajšnje plaže. Francescutto je dejal, da je podpisal dovoljenje šele sedaj, ker sta se morale zanjo izreči tudi deželni pravni urad in pristaniško poveljstvo.

prispevki

Ob 30-letnici smrti mame Štefanije Žezlin daruje hči Rada 50 tisoč lir za sekcijo Društva krvodajalcev v Sovodnjah.

Namesto cvetja na grob pokojnega Avgusta Marušiča darujejo družine Prinčič, Cattorin in Klanjšček 120 tisoč lir za društvo krvodajalcev iz Sovodenj. V isti namen daruje družina Speranza 20 tisoč lir in gospa Clemente tudi 20 tisoč lir.

V spomin na pokojnega očeta Avgusta Marušiča daruje hči Marjeta 100 tisoč lir za društvo krvodajalcev iz Sovodenj.

Namesto cvetja na grob tovariša Vittorija Fonzarija daruje sekcija VZPI-ANPI z Vrha 50 tisoč lir za KD Danica.

Letniki rojeni 1929. iz doberdobske občine so prispevali 50 tisoč lir za športno društvo Mladost.

razna obvestila

KD Oton Župančič priredi drevo družabnost ob 8. marcu. Informacije in vpisovanje pri Marti, tel. 21407.

Ženski odsek KD Danica prireja 10. marca srečanje ob dnevu žena v kulturno-sportnem središču na Vrhu. Vpisujejo (do 8. marca) Boža, Bojana in Irena.

Sovodenski žene vabijo ob prazniku 8. marca na družabni večer z večerjo, ki bo 10. marca ob 20. uri v gostilni pri Francetu. Vpisujeta Ivanka Cotič (Klanc) in Blanka Kuzmin (tel. 882415).

Sovodenski odbor proti upepeljevalniku sporoča, da bo v torek, 6. t. m., v deželnem svetu razprava o peticiji za zaprtje upepeljevalnika. Zbor predstavnikov in občanov ob 9. uri pred Kulturnim domom v Sovodnjah.

SKRD Jadro vabi na predavanje, ki bo v sredo, 7. t. m., ob 20. uri na sedežu društva v Romjanu. Prof. Aldo Ruppel bo predaval na temo "Govorica telesa".

KD Briški grič prireja v četrtek, 8. t. m., ob 20.30 družabni večer ob dnevu žena v domu na Bukovju. Prijave po telefonu na št. 884178, 884182, 390247 ali 884127.

kino

Gorica

KULTURNI DOM 5. Film video monitor: Glej spored.

CORSO 18.00-22.00 »Tango e cash«.

VERDI 18.00-22.00 »Crimini e misfatti«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Le super scatenate«. Prep. mladini pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE 17.30-22.00 »La voce della luna«.

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Seduzione pericolosa«.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.00-20.00 »Kakšna zmešnjava«, 22.00 Nočni kino: »Zdrav seks v zdravem telesu«.

SVOBODA (Šempeter) 20.00 »Brezno«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

D'Udine, Trg Sv. Frančiška 4, tel. 530124.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Centrale, Trg Republike 26, tel. 410341.

pogrebi

Danes ob 13. uri Matilde Lovrenti iz splošne bolnišnice v Ronke.

0481-387333
NEPOSREDNA ZVEZA
PRESTI AUTO

S klicem na to številko boš
dobil katerokoli pojasnilo
v zvezi s posojili PRESTIAUTO

Banca Agricola
Kmečka banka Gorica

A.W.S. GORICA

AVTOMOBILSKA
DELAVNICA

"Pellizzari"

"Pellizzari"

POOBLAŠČENA
AVTOMOBILSKA DELAVNICA

FIAT

Ul. IV. november 31/33
34074 TRŽIČ
Tel. 0481/481565

Na srečanju v goriškem Kulturnem domu

Borci iz FJK in Slovenije govorili o aktualnih temah

V okviru dolgoletnega sodelovanja in prijateljskih vezi sta se v goriškem Kulturnem domu sešli deželna delegacija ANPI-VZPI s predstavništvom Zveze borcev Slovenije. V delegaciji iz Furlanije-Juljske krajine, ki jo je vodil predsednik Vincenti, so bili tudi pokrajinski predsedniki borčevske organizacije ter člani vodstva Kenda, Poletto, Renar in Ferfolja. Slovensko Zvezo borcev je vodil predsednik Gorjan, ob njem pa so bili tudi predstavniki organizacije iz obmejnega pasu.

Srečanje v Kulturnem domu je predstavnikom borčevskih organizacij služilo predvsem za celovito informacijo o dogodkih, ki posredno ali neposredno zadevajo tudi Slovenijo in Furlanijo-Juljsko krajino. S tem v zvezi je predsednik Zveze borcev Slovenije razčlenil trenutni položaj v Sloveniji oziroma Jugoslaviji in orisal predvidljivo obdobje.

Kar zadeva aprilске volitve v Sloveniji, je bila poudarjena težnja, da bivši borci podpirajo demokratično usmerjenost slovenskih komunistov, zaradi česar so postali predmet polemik in natančnejših predvsem s strani sorodne organizacije v Srbiji. Dejstvo, da je prav slovenska Zveza borcev ustvarila temelje slovenske državnosti, je povzročilo različna tolmačenja v Jugoslaviji in ni izključeno, da bo lahko tudi znotraj te organizacije prišlo do podobne ločitve, kot se je zgodila pred nedavnim na kongresu jugoslovanskih komunistov.

Predsednik Gorjan je še naglasil, da so se slovenski borci vedno zavzemali za politiko odprte meje, za pot v Evropo in za poglobljeno sodelovanje z italijanskimi borčevskimi organizacijami. In s tem v zvezi se je med člani obeh delegacij razvila poglobljena diskusija o bodočih skupnih načrtih in vlogi, ki jo morata imeti organizaciji v razvoju družbene stvarnosti obeh držav.

Priložnost srečanja v Kulturnem domu so predstavniki obeh delegacij izkoristili, da so se pridružili slovenski ob praznovanju 80-letnice pesnice, narodne in kulturne delavke Ljubke Šorli-Bratuž.

Na sliki (foto Pavšič): s srečanja delegacij Zveze borcev in ANPI-VZPI v Kulturnem domu.

Mesec se je začel v znamenju filma

Spored za mesec marec v Kulturnem domu

Razstave, literarna srečanja, družabnosti in drugo

Uprava goriškega Kulturnega doma bo tudi v mesecu marcu poskrbela za pester in raznolik spored prireditiv. Marec se je sinoči pričel v znamenju slovenskega filma z letošnjo peto izvedbo celoletnega pregleda Film Video Monitor, ki ponuja slovenske filme, televizijske programe in video iz leta 1989 ter še marsikaj. Manifestacija se nadaljuje vsak dan do točka, 6. marca.

Tudi delovanje likovne galerije ne pozna postanka. V okviru Film video monitorja so te dni na ogled vinjete karikaturlarja Franca Jurija. V četrtek, 8. marca, bodo odprli že novo likovno razstavo. Tokrat se bo ljubiteljem sodobne umetnosti predstavila slikarka Fanči Gostiša.

Med pomembnejšimi prireditvami v tem mesecu naj še omenimo srečanje s predstavnikom ZKS - stranke demokratične prenove Petrom Bekežem, ki bo spregovoril goriškim višješolcem o skorajšnjih volitvah v Sloveniji. Glasbena matica bo prihodnji petek priredila celovečerni komorni koncert s kvartetom priznanih solistov. Združenje CVCS bo povabilo v Kulturni dom Bennyja Nata, predstavnika za Italijo zveze African National Congress, ki se v Južni Afriki bori proti rasistični politiki apartheida. Nato bo spregovoril na sila aktualno temo "Z Mandelo na poti k svobodi".

Po četrtkovem srečanju z avtorjem, ko so člani Slavističnega društva pro-

slavili 80. življenjski jubilej goriške pesnice Ljubke Šorli, bo sredi meseca novo srečanje z avtorjem, tokrat s Francem Cerarjem, konec meseca pa še srečanje s pesnikom Celsom Macorjem. V marcu bo ponovno gostovalo v Gorici Slovensko stalno gledališče iz Trsta, ki bo uprizorilo delo Natalie Ginzburg "Intervju".

Tudi zabave in sprostitve ne bo manjkalo v tem mesecu. Upravljelj Kulturnega doma bodo namreč proslavili 8. marec - dan žena, konec meseca pa se bomo lahko pošteno nasmejali na novi izvedbi Pak's showa.

Uvodoma smo dejali, da se mesec marec začneja v duhu filmskega dogajanja. Spremno besedo k biltenu Kulturnega doma je napisal tajnik Kinematografskega društva Igor Prinčič, ki ugotavlja, da je od same otvoritve dalje Kulturni dom kazal posebno nagnjenje do kinematografije, čeprav ni ravno zgodovinsko vraščena v slovensko kulturno izročilo, kot je globoko zakoreninjena beseda in slovstvo na splošno. Kulturni dom se je uveljavil tudi s kinematografijo, ki je iskala in našla svoj življenjski prostor v okviru četrtkovih večerov in filmskih pregledov Gorica Kinema. Filmski program nudi premiere že na prvi pogled razvidne kakovosti, kar dokazuje med drugim obisk gledalcev, katerih število je iz leta v leto večje. Višek te dejavnosti pa je nedvomno v teh dneh Film Video Monitor.

Nocoj ob 18. uri v galeriji avditorija

Odpertje antološke razstave slikarja Roberta Faganela

Razstavna dejavnost slovenskih goriških umetnikov je v zadnjem času pospešila svoj korak in odločno prispevala k obogatitvi našega kulturnega prostora s tvrstno izrazno umetnostjo. Nedavno tega smo v galeriji goriškega Kulturnega doma občudovali zadnje poglede na Brda in njihovo kmečko stvarnost slikarja Vladimira Klanjščka in že se pripravljamo na nov umetniški dogodek. V galeriji deželnega avditorija bodo namreč danes ob 18. uri odprli antološko razstavo slikarja in glasbenika Roberta Faganela.

Umetnik, ki živi in dela v Gorici, je svojo prvo samostojno razstavo pripravil leta 1962 v kavarni »Teatro« v Gorici. Odtlej je sodeloval na številnih samostojnih in skupinskih razstavah v Italiji, Jugoslaviji, ZDA in Kanadi.

Ljubezen do likovne umetnosti in glasbe je pri Faganelu nerazdružljivo povezana tudi z njegovim delom v trgovini antikvariata in na nekakšen način le potrjuje njegovo privrženost lepoti in harmoniji.

Med zadnjimi »javni nastopi« Roberta Faganela bi omenili razstavi v »Joseph Carrier Gallery« in Domu Lipa v Torontu ter skupinske razstave v Metliki, Ljutomeru, Radovljici, Stični, Novem mestu in Celovcu. Leta 1989 je Robert Faganel študijsko obi-

skal Kanado in Združene države Amerike ter nazadje še Polinezijo (Havaji, Oahu). S teh obiskov, predvsem z zadnjega, je umetnik na platno izrazil svoje likovne vtise.

Na sliki: Faganelov kraški motiv.

Naravovarstveniki predstavili sedem deželnih referendurnov

Predstavniki naravovarstvenikov iz naše dežele so pred sinoči v pokrajinski sejni dvorani uradno predstavili goriški javnosti sedem predlogov za deželne referendume na razne teme, ki se dotikajo perečih problemov okolja. Novo pobudo sta predstavila deželni predsednik svetovnega sklada za varstvo okolja WWF Dario Predonzan in predstavnik deželnega odbora za referendume Marco Gentili. Srečanja so se udeležili tudi goriški predstavniki združenj WWF, LIPU, AIPA, Italia Nostra, Zelenih list in še nekaterih organizacij, ki so pristopile k akciji za referendume.

Omenili smo, da je predlaganih referendurnov kar sedem. Poglejmo za kaj gre.

Lov. Trije predlogi obravnavajo deželno zakonodajo o lovu oz. nekatere njene najbolj sporne aspekte. S prvim referendurnom želijo odpraviti 12. člen deželnega zakona št. 11/83, ki danes dovoljuje lov tudi v parkih in na drugih zaščitih območjih. Kako lahko sploh govorimo o zaščitenem naravnem območju, ko je na njem dovoljen lov, utemeljujejo naravovarstveniki in ugotavljajo tudi, da je sedanjí deželni zakon v protislovju z vsedravnimi predpisi, ki prepovedujejo lov v naravnih parkih.

Drugi predlog zadeva odpravo 3. člena DZ št. 13/69, po katerem Lovska zveza upravlja lovske rezervate. Naravovarstveniki menijo, da zasebno združenje lovcev ne bi smelo imeti monopola pri upravljanju rezervatov (»niso dovolj zanesljivi, da bi nadzorovali same sebe«) in zato zahtevajo, naj bodo pri tem upravljanju zaobjete še druge sile.

S tretjim predlogom želijo odpraviti tri odstavke 3. člena DZ št. 14/87 o t. i. selektivnem lovu. Ta člen namreč dovoljuje v naši deželi tudi lov na divjega petelina in nekatere druge vrste živali, ki so vse redkeješe in jih je treba nujno zaščititi preden povsem izginejo.

Prometne zveze. V celoti naj bi odpravili DZ št. 22/85 (Deželni plan za gradnjo cest). Edini cilj tega zakona, pravi-

jo, je omogočiti hitrejšo postopke pri gradnji novih cest, ne da bi se pri tem ozirali na resnično koristnost posameznih posegov in brez vsakega jamstva za varstvo okolja pri izbiri tras. Pobudniki se s tem zavzemajo za zmanjšanje cestnega prometa oseb in blaga, ter za ovrednotenje drugih oblik, predvsem železniškega prometa.

Zakon Galasso. Odpraviti želijo »deželni zakonček« št. 42/86, s katerim je naša Dežela v bistvu preprečila, da bi na njenem ozemlju aplicirali t. i. zakon Galasso, ki je na vsedravní ravni pomenil bistven korak naprej pri zaščiti okolja in naravnih dobrin. S tem zakonom so namreč zaščitili obale, reke, ledenike, gozdove in druga pomembna naravna območja, tako da bi človekovi posegi ne izmalčili okolja. Odprava omenjenega deželnega zakona bi končno tudi v naši deželi omogočila izvajanje vsedravnih norm.

Odpadki. Naravovarstveniki hočejo odpraviti odstavek 14. člena DZ št. 30/87, ki omogoča deželni odborniku za okolje, da lahko vsili lokacijo objektov za uničevanje odpadkov (upepeljevalnikov, odlagališč itd.) z avtoritativnim ukrepom, mimo volje prebivalstva, določil občinskih regulacijskih načrtov in vseh drugih mnenj ali dovoljenj.

Lov na ptice. Z zadnjim referendurnom nameravajo odpraviti v celoti deželna zakona št. 17/69 in 39/78, ki v naši deželi še dovoljeta lov na ptice selivke. Ta oblika lova je prepovedana domala po vsej Evropi, pravijo, le pri nas veliki ekonomski interesi in politična podpora, ki jo lovci uživajo na Deželi, preprečujejo njeno odpravo.

Za predložitev referendurnov morajo v prihodnjih dneh zbrati 500 podpisov. Nato bo posebni deželni organ odločil o sprejemljivosti predlogov. Za odobrene predloge pa bodo naknadno morali v petih mesecih zbrati še po 20 tisoč podpisov. Naloga ne bo lahka, dobre volje pa jim ne manjka. Prve podpise za predložitev referendurnov bodo zbirali v Gorici že danes od 10.30 do 12. ure pred ljudskim vrtom.

Trgovec v zapor v zvezi z goljufijo na škodo INPS

Preiskava o veliki goljufiji v goriških uradih državnega Zavoda za socialno skrbstvo INPS je te dni privedla do novih razpletov. V preteklih dneh so namreč aretirali 36-letnega trgovca iz Rupe Micheleja Zuccarina, ki naj bi sodeloval pri goljufiji, zaradi katere so že aretirali uslužbenca INPS Bruna Cociannija. Ta je v priporu v goriškem zaporu v Ul. Barzellini od preteklega 15. januarja.

Zuccarina so pospremili v tržaški zapor Coroneo, kjer je na voljo preiskovalcem. Po neuradnih vesteh se zdi, da je Cocianni podpisoval čke na ime Zuccarina, ki jih je nato vnovčil. Denar naj bi si nato lepo porazdelila. Goljufijo, v katero je vpletenih še sedem oseb, naj bi Cocianni pričel že leta 1982, v sedmih letih pa naj bi na ta način oškodoval Zavod za celi dve milijardi lir.

Aretirani Michele Zuccarino je že star znanec policije in sodstva. Leta 1988 so ga namreč aretirali, ker je bil vpleten v razpečevanje ponarejenih dolarjev, ki so jih tiskali nekje pri Sacileju. Na prvostopenjskem procesu so Zuccarina zaradi tega obsodili na dveletno zaporno kazen. Januarja lani pa so ga pospremili v Rim, kjer so ga preiskovalci zasliševali glede spravljanja v obkto ukradenih čekov.

V rajonskem svetu v Podgori razpravljali o javnih delih

Z bližnjim iztekom mandata goriškega občinskega sveta se bo zaključilo tudi mandatno obdobje za rajonske svete. V Podgori so se v prejšnjih dneh rajonski svetovalci sestali, da bi naredili obračun delovanja predvsem pa stanja glede izvajanja nekaterih pomembnejših javnih del v rajonu. Na sejo so povabili tudi občinskega odbornika za javna dela Maria Del Bena, s katerim so vzeli v pretres glavne probleme, ki zadevajo njegov resor v upravi.

Pozornost so posvetili troje vprašanjem, ki so že dalj časa na spisku zahtev Podgorcev. Gre za ureditev in razširitev vaškega pokopališča, ureditev odtoka voda s Kalvarije in urejanje Attemsovega parka. Predsednik Maligoj je z zadovoljstvom vzel na znanje, da se nekateri od teh problemov rešujejo. Pri tem je izrekel pričakovanje, da bodo posegi kar se da hitri in učinkoviti, naglasil pa je tudi potrebo po celovitem reševanju vseh vprašanj v zvezi z odtokom vode, saj ta osnovni problem pogojuje tudi reševanje ostalih.

Odbornik Del Ben je namreč potrdil rajonskemu svetu, da je načrt za razširitev pokopališča izdelan in da nameravajo v kratkem preiti v njegovo izvajanje. V okviru tega posega je pred-

videna tudi nujna sanacija tal in ureditev odtoka vode z območja pokopališča. Pri tem pa so rajonski svetovalci opozorili na potrebo, da se celovito reši problem odtoka vode s pobočja Kalvarije. Nekdanji potoki so namreč večinoma zamašeni, tako da se ob vsakem večjem naliivu pojavljajo težave v mnogih ulicah, ki jih preplavita voda in blato. Nujno je na primer treba rešiti ta problem na območju Ul. delle Grappate. Del Ben je dal nekaj zagotovil glede ureditve greznic v ulicah Cotonificio in Brig. Treviso še pred koncem leta, za druge potrebne posege pa občinska uprava nima dovolj denarja. Dogovorili so se, da bosta rajonski svet in Občina zaprosili za pomoč Briško gorsko skupnost.

Na seji so nadalje govorili o poteku del pri urejanju Attemsovega parka. Dolgo let pričakovan poseg se končno izvaja. Po obnovi zidka okrog parka in postavitvi cevi za odtok vode bo prišlo na vrsto tlakovanje sprehajališč, plošče in valorizacija vhoda v nekdanjo Attemsovo graščino, končno pa še vrtnarska dela. Gre torej za precej zahtevna dela, ki ne bodo prav kratkotrajna, vendar bodo končno ugodila pričakovanjem Podgorcev, da se uredi dolgo let zapuščena zelena površina.

V Novi Gorici uspešno deluje

Šola za zunanjo trgovino

V Novi Gorici deluje šola za zunanjo trgovino, ki sta jo na pobudo specializiranega izobraževalnega zavoda iz Köbenhavna razvila Ekonomska fakulteta ljubljanske Univerze in Izvršni svet novogoriške občine. Njeno delovanje in pomen so predstavili v četrtki zvečer na novinarski konferenci v Novi Gorici. Poudarili so, da se šola vključuje v težnje za povečanje podjetniškega oziroma tržnega znanja, kar je eden izmed temeljnih pogojev za povečanje izvoza in sploh deleža Slovenije in Jugoslavije v mednarodnih izmenjavah. Marketing sedaj poučujejo na Ekonomski fakulteti Boris Kidrič v Ljubljani, na mariborski Univerzi, v Centru Gospodarske zbornice Slovenije na Brdu pri Kranju in uspešno tudi v omenjeni novogoriški šoli. Ta ima mednarodno obeležje. Predavanja so zasnovana v Šoli za zunanjo trgovino v Köbenhavnu, potekajo v angleškem jeziku, namenjena pa so strokovnjakom, ki že delajo in imajo določene izkušnje v zunanji trgovini. Tako prihaja do soočanja teorije, izkušnje in poslovne politike ter usmeritev podjetij, iz katerih prihajajo slušatelji. V prvi generaciji je bilo 24 slušateljev iz vse Slovenije. Kmalu bodo delali izpite in zagovarjali diplomske naloge. Ob koncu šolanja bodo dobili diplomu

z nazivom zunanjetrgovinskih ekonomistov. Kmalu pa bodo razpisali natečaj za nove slušatelje.

O šoli za zunanjo trgovino v Novi Gorici in njenem delu v naporih za povečanje in posodobitev izvoza ter razširitev mednarodnih izmenjav, so na srečanju s časnikarji govorili dekan Ekonomske fakultete ljubljanske Univerze dr. Lado Rupnik, predstojnik izobraževalnega Centra omenjene fakultete dr. Stane Možina, predsednica Občinskega izvršnega sveta Jolanda Slokar in magister Oleg Vrtačnik. Slednji je bil več let generalni direktor Mebla v Novi Gorici, sedaj pa je predstavnik omenjene šole za zunanjo trgovino v Köbenhavnu. Vrtačnik je pojasnil tržno naravnost Danske in njenega prebivalstva, obravnaval funkcijo in možnosti šole v Novi Gorici in navedel zanimive podatke o vrzelih in pomanjkljivostih zunanjetrgovinskega poslovanja Jugoslavije. Stanje na tem področju je slabo, je dejal, saj denimo Jugoslavija blago, ki ga uvaža plačuje povprečno za 20 odstotkov nad dejanskimi cenami, pri izvozu pa dosega do 30 odstotkov nižje cene, v primerjavi s cenami, ki jih dosegajo izvozniki v zahodnih državah.

Marjan Drobež

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 192.000 lir, v SFRJ številka 4 - din (40.000 - din), naročnina za zasebnike mesečno 70 - din (700.000 - din), polletno 390 - din (3.900.000 - din), letno 780 - din (7.800.000 - din). Celoletna naročnina plačana vnaprej se med letom ne povzga.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Mali oglaš 850 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%, IVA 19%. Osmrtice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, ttx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

sobota, 3. marca 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Riatori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIAC

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Samomor predsednika sodišča, ki je sodilo zakoncema Ceausescu

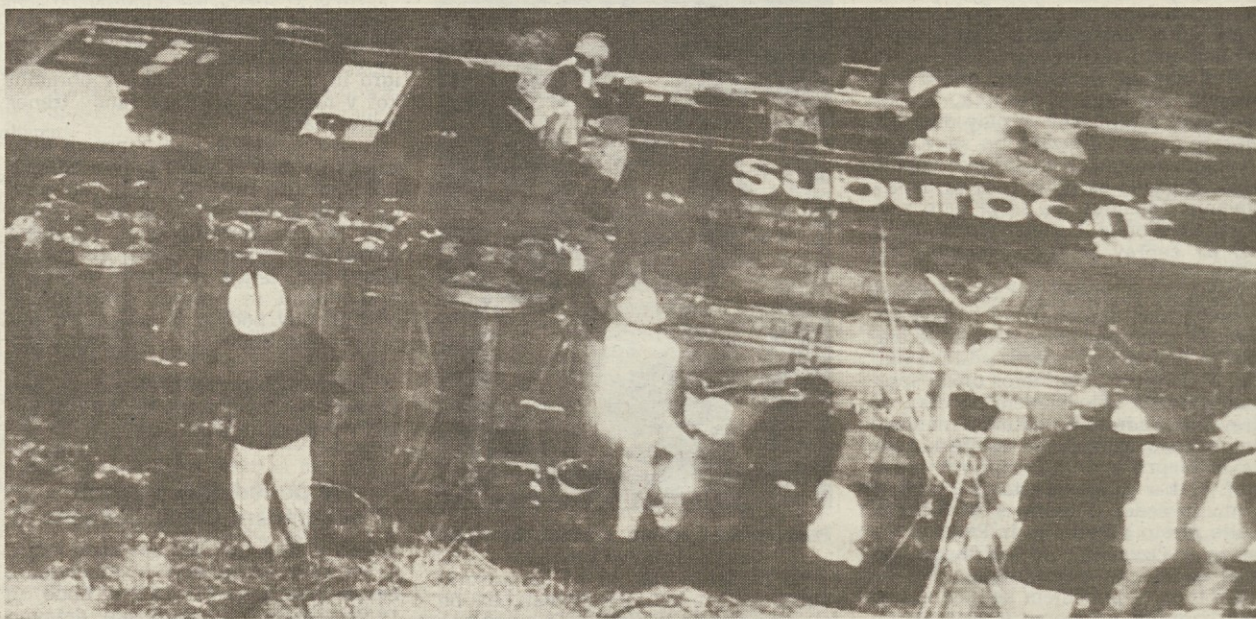
BUKAREŠTA — Medtem ko se je v Temišvaru začel proces proti članom Securitate, ki so sodelovali pri represiji v tem mestu, prihaja iz Bukarešte vest, da se je polkovnik Georgica Popa, ki je predsedoval sodišču, ki je obsodilo na smrt nekdanjega romunskega diktatorja Ceausescu in njegovo ženo Eleno, ustrelil. Do samomora je baje prišlo na hodniku ministrstva za pravosodje. Kateri so vzroki, ki so pripeljali polkovnika Popo do tega usodnega koraka, za sedaj še ni znano. Naj omenimo, da je romunska televizija posredovala posnetek procesa proti Ceausescu in njegovi ženi, vendar ni nikoli posnela sodnikov, ki so jima sodili.

V Temišvaru pa se mora zagovarjati 21 pripadnikov Securitate, krvooločne tajne policije bivšega romunskega komunističnega režima. Obto-

žujejo jih, da so 17. decembra sodelovali pri pokolu 80 ljudi, ki so protestirali na glavnem trgu. Od takrat tudi pogrešajo 150 oseb, o katerih ni več sledu. Obtožba trdi, da so prav pripadniki Securitate dali ukaz vojaku, naj streljajo na množico. Kasneje naj bi tudi zažgali trupla, da bi zakrili sledove svojih zločinov.

Med obtoženci na procesu, ki bo trajal najbrž več tednov, so nekateri visoki voditelji tajne policije, med katerimi omenjajo generala Emila Macrija in polkovnika Iona Deheleana, ki naj bi osebno prepeljala v Bukarešto trupla 40 žrtev represije in jih tam upeljala. Proces naj bi tudi dokončno pojasnil, kako so potekali dogodki v Temišvaru in koliko je bilo pravzaprav žrtev, saj točnega števila menda ne ve nihče.

Atentat na vlak v Severni Irski

Brzec, ki vozi na progi Belfast-Londonderry v Severni Irski, se je iztril zaradi atentata, ki ga pripisujejo katoliškim teroristom. V nesreči so trije ljudje umrli, 27 pa jih je bilo ranjenih (Telefoto AP)

Zbor petičnežev v Benetkah ob splavitvi Mora

BENETKE — V soboto, 10. in nedeljo, 11. marca, bo v beneški laguni velik praznik. Splavili bodo namreč novo Gardinijevo maxijahto, ki se bo imenovala kot vse dosedanje »Moro di Venezia«. Kot vidimo se Gardini ne ukvarja samo z vprašanjem Enimonta in privatizacije kemijske industrije, temveč ima čas, da skrbi tudi za svoje konjičke.

Moro di Venezia pa ne sodi samo v razred konjičkov: gre za veliko investicijo v plovilo, ki se bo leta 1992 udeležilo prestižne regate za pokal Amerike, kjer bo Gardinijeva jahta edina zastopala italijanske barve. Italijani se po velikem uspehu Azzurre niso odrezali preveč dobro na tej prestižni regati, ki je domena Američanov in Avstralcev. V Benetkah bodo novinarjem orisali značilnosti nove jahte ter tehnološke novosti, ki so se jih poslužili pri njeni gradnji. Predstavili bodo tudi človeka, ki bo imel krmilo v svojih rokah: gre za Paula Cayarda, Američana, ki pa se je dobro vživel v Italiji in je med drugim svetovni prvak v razredu »zvezda« (star).

Moro je drugo plovilo na svetu, ki so ga splavili v novem razredu »America's cup«, nasledniku dosedanjega razreda dvanajst metrov SI, razred, v katerega je sodila Azzurra. Gre za jahte, ki so tehnološko izredno sodobne tako kar zadeva načrtovanje kot tudi kar zadeva materiale, ki so jih uporabili pri gradnji. Moro di Venezia je dolg 24 metrov, tehta 20 ton ter bo imel 16 članov posadke. Montedison bo edini sponsor italijanske odprave, namen pa ni samo omogočiti udeležbo na prestižnem »America's cup«, temveč tudi sodelovati pri raziskavah materialov, ki so jih uporabili pri gradnji.

Po splavitvi s plavajočega pontona pred Trgom sv. Marka bo Moro di Venezia paradiral po Canal grande, sledilo pa mu bo 250 gondol, v katerih bo nekaj sto VIP, petičnežev, ki jih je predsednik Montedisona osebno povabil.

X-31 sad skupnih naporov ZRN in ZDA

V Palmdalu v Kaliforniji so predstavili nov biser vojnega letalstva. Gre za letalo X-31, ki so ga s sofinanciranjem Pentagona in bomske vlade izdelali deloma v delavnicah Rockwell International, deloma pa pri zahodnonemškem Messerschmittu. (Telefoto AP)

Beguncem bodo nudili politično zatočišče

BARI — Včeraj malo po 11. uri je še zadnjih 28 indijskih beguncev zapustilo grški trajekt Europa II. in se preselilo v begunski dom Santa Chiara. Trajekt bo tako lahko končno odpotoval, potem ko bo vkrcal še zadnje tovornjake in potnike.

Dovoljenje za izkrcanje beguncev je izdala policija, potem ko se je neki mladenič vrgel z najvišjega mostu trajekta v morje. Tudi njega so takoj potegnili na rešilni čoln, ki je stalno v bližini trajekta, fant pa je krepko tvegal, saj se je v vodo pognal z najbolj kritične točke. Le za las ni udaril ob varnostne boje, ki so pritrjene na bok ladje. Fanta, ki je doma iz Šrilanke in je star 25 let, so pregledali zdravniki, ki pa niso ugotovili nobene resnejše poškodbe.

Po nasvetu odvetnika Nina Parodija, ki ga je dal na razpolago sindikat CGIL, bo vseh 54 beguncev izpolnilo ustrezne izjave, na podlagi katerih bodo dobili politično zatočišče. Večina jih je namreč že prve dni potem, ko so prispeli v pristanišče v Bari povedala, da so bili primorani zbežati iz domovine, ker jih tamkajšnje oblasti preganjajo. Dejstvo, da od včeraj bivajo v begunskem domu, pa bodo pristojne oblasti upoštevale kot potrdilo, da prebežniki upolagajo z ustreznim bivališčem. Odvetnik Parodi je s pomočjo grških oblasti ugotovil tudi, da ni nihče od prebežnikov bival v Grčiji za več kot nekaj ur, to pa jim daje še možnost več, da dobijo zatočišče v Italiji.

Elio Graziano v zaporu zaradi davčne utaje

NEAPELJ — Finančni stražniki so včeraj aretirali podjetnika Elia Graziana (na sliki AP), ki je bil do leta 1988 predsednik nogometnega kluba Avellino, v središču pozornosti pa je bil tudi zaradi znanega škandala z »zlatimi rjuhami« italijanskih državnih železnic. Tokrat ga dolžijo davčne utaje, zaporni nalog pa so podpisale sodne oblasti iz Salerno. Obtožujejo ga, da naj bi utajil več kot 100 milijard lir pri neposrednih davkih in približno za 20 milijard davka IVA. Utajo so odkrili po natančnem pregledu knjigovodskega poslovanja v zadnjih dveh letih podjetij Idaff in Isochimica, ki sta last Graziana. Na podlagi ugotovitev v preiskavi so sodniki izdali še dva zaporna naloga, in sicer za 35-letnega Antonia Certa in 38-letnega Giacoma Liguora, ki sta imela poslovne stike z Grazianom. Akcija finančnih stražnikov se je začela v noči na petek in še traja, v tem času pa so opravili tudi trideset hišnih preiskav.

Elio Graziano je bil prvič aretirani 18. decembra 1988 zaradi vpletenosti v škandal z »zlatimi rjuhami«, kjer naj bi na nepravilen način dobil v zakup dela v vrednosti 152 milijard lir. Državnim železnicam naj bi dobil rjuhe, oddeje in prevleke za blazine za enkratno uporabo. V škandal je bil vpleten, ker material, ki so ga za rjuhe izdelovali v Grazianovem podjetju Idaff v Fiscianu (Salerno) po mnenju strokovnjakov ni odgovarjal zahtevam v razpisu zakupa. Da bi se izognil aretaciji, je takrat Graziano pobegnil v tujino, aretirali pa so ga kasneje na letališču v Rimu po pristanku letala iz Rio de Janeiro.

Graziano je lastnik treh tovarn, med katerimi je tudi Isochimica iz Pianodardina pri Avellinu, ki je trenutno v stečajnem postopku, lani pa je bila po odločitvi florenškega pretorja začasno zaprta, ker so hoteli na ta način zaščititi zdravje delavcev, ki so v tej tovarni delali v stalnem stiku z nevarnim azbestom.

Včeraj zaprli Radio radicale

RIM — Od včeraj Radio radicale ne oddaja več. Vest o tem so sporočili po koncu četrtkovne skupščine vseh zaposlenih, vzroki za zaprtje pa so ekonomske narave. Radikalni radio že dalj časa namreč pesti huda finančna kriza, zaradi katere zaposlenim niso mogli več normalno izplačevati plač in zagotavljati normalnega delovanja radia. V sporočilu o prenehanju oddajanja je še rečeno, da so se predstavniki radia pred četrtkovo skupščino sestali s tajnikom PR Stanzanijem, predsednico Bonino in blagajnikom Vigevanom in se dogovorili, da gre celotno premoženje radia v stečaj, če do konca aprila ne pride do bistvenih sprememb. Da bi po 14 letih delovanja le preprečili dokončno zaprtje tega radia, so sklenili, da si bodo vsi sodelavci radia po svojih močeh prizadevali, da se v parlamentu že v kratkem sprejme ad hoc zakon, ki naj bi zagotovil nujna sredstva tudi za nadaljnje delovanje radikalnega radia.

V Kaliforniji spet smrtne kazni

LOS ANGELES — Po 25 letih premora bodo v Kaliforniji 3. aprila v plinski celici spet usmrtili nekega zapornika. Gre za Roberta Altona Harrisa, ki je bil obsojen na smrt zaradi uboja dveh dečkov med ropom leta 1978. Odločitev o obnovitvi izvršitev smrtnih kazni v Kaliforniji je naletela na precejšen odmev in profesor ustavnega prava na kalifornijski univerzi John Poulos je že polemično izjavil, da bo izvršitev smrtnih kazni svetovni javnosti jasno pokazala, da v ZDA država še vedno ubija ljudi. Harris ima malo možnosti, da bi izvršitev kazni odložili, saj je guverner Deukmeijan odločen zagovornik smrtnih kazni in je bil on tisti, ki jo je leta 1977 ponovno uvedel v kazenski zakonik Kalifornije.

Sir in vino za vsakogar

Pariz se je te dni ves predal kmetijstvu: od včeraj je namreč odprt sejem, na katerem razstavljajo 1.300 vrst sira, 10 tisoč različnih vrst vina, mesne izdelke in še marsikaj okusnega (AP)

Nedolžna papiga in smrtni virus

BOCEN — Tudi na videz nedolžni papagajčki lahko prenesejo na človeka nevarne viruse. Zlasti na skobčevkah, malih pisanih papagajih, se rad naseli »papagajski« virus, ki je za druge živali in za papigo samo lahko usoden. Virus napade tudi človeka, vendar bolezen, ki nastopi, ni smrtno nevarna, seveda če bolnik in zdravnik v pravem času ugotovita, za kaj sploh gre. Okuženi človek začuti najprej močen glavobol, nato dobi vročino, bruha in ima težave pri dihanju. Bolezensko stanje pa z ustrežno terapijo kmalu mine.

Zakonca Reisigl sta se papagajskega virusa nalezla od domačih skobčevk. Medtem ko je mož kmalu ozdravel, se je zdravstveno stanje gospe Gertrud kmalu tako poslabšalo, da zanjo ni bilo več pomoči. Čeprav so vzrok bolezni kmalu ugotovili, je po štirih tednih umrla.